

SLOVENSKI

Poročevalec

Izdaja časopisno-založniško podjetje SZDL »Na tisk« / Direktor: Rudi Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska tiskarna »Slov. poročevalca« / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 3, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Čopova ulica 50-III., telefon 22-573 in 22-621 / Oglasi oddelek: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-596, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke št. 11-163 / Mesečna naročnina 200 din

PIRED PRAZNIKOM PRIMORSKIE

Dokončni spored prireditev na Okroglici

Nova Gorica, 24. avg. Včeraj je zasedal štab, ki vodi priprave za proslavo na Okroglici. V štabu so najvidnejši predstavniki, ki so v času narodnoosvobodilne borbe vodili primorske brigade in štab IX. korpusa, kot na primer narodni heroj Albert Jakopič-Kajtimar, general Stane Potočar-Lazar, podpolkovnik Rudi Kodrič-Branko,

podpolkovnik Stane Bobnar, sekretar okrajnega komiteja ZKS Gorica Martin Greif in drugi. Razpravljali so o zdravstveni službi ter službi vez, nadalje o razsvetljavi prireditvenega prostora, o pitni vodi, o gostiščih, zabaviščih in posameznih prireditvah. Udeležencem bodo na razpolago vsa gostišča in vsi hoteli v okraju Gorica, na pri-

reditvenem prostoru pa bodo postavili tudi večje število šatorov. Razen kulturne skupine IX. korpusa, ki že prireja letnice in celovečerne mitinge, bodo v dnevi pred proslavo imela svoje prireditve po raznih krajih Primorske tudi Tolminko in Koprsko gledališče ter gledališče Slovenskega Primorja iz Postojne.

Štab je določil tudi dokončni spored proslave 5. in 6. septembra na Okroglici. Tako bo imela kulturna skupina IX. korpusa 5. septembra kar tri mitinge, začeti ob 3. uri popoldne. Ob 9. uri zvečer bo nastopilo ljubljansko gledališče z opero »Ero z omega sveta«. Nekaj pred tem bo koncert godb na pihala iz Trbovelj in Soštanja ter nastop tržaškega pevskega zbora. Se

pred polnočjo pa bodo začeli vrteti naše domače filme. Na predvečer proslave bo med drugim tudi večji telovadni nastop.

V jutranjih urah 6. septembra bo sprejelo udeležence 26 godb. Okoli 10. ure bo raport vseh primorskih in prekomorskih brigad ter slavnostni govor, nakar bodo razdeljena odlikovanja brigadam in najzaslužnejšim posameznikom. Po slavnostnem govoru bodo peli znani pevski zbori »Srečko Kosovel«, Tržaški pevski zbor, hrvaški pevski zbor »Brajča Rašana« in okoli 2000 pevcev združenega primorskega pevskega zbora ob spremljavi godbe na pihala, nato pa so sledili veseli del programa na zabaviščih.

Med drugim je štab sprejel tudi obvestilo, da bodo pri proslavi na Okroglici sodelovali tudi padalci s tem, da bo kakih 16 zračnih junakov skočilo z letal, in sicer nad goriškimi Lijakom. J. P.

Gradnikova brigada na pohodu skozi Trnovski gozd 1. 1944

Iz Kanala bo prišlo na Okroglico nad 3000 ljudi

Nova Gorica, 24. avgusta. Na občinskem štabu za proslavo na Okroglici v Kanalu zagotavljajo, da bo šlo na proslavo nad 3000 ljudi. Prodali so že nad 1000 značk. Iz nekaterih vasi so se pripravile kar cele družine, od vsake hiše po bodo šli najmanj

dva ali trije člani. Delavci v cementarni v Anhovem so zahtevali, naj se tovarna za ta veliki zgodovinski dan zapre že 5. septembra, da bi imeli tako vsi delavci možnost udeležiti se proslave.

Veliko je tudi povpraševanje po zastavah, zlasti po proletarskih. V trgovini »Dandaja« v Kanalu je zmanjkalo blaga za zastave in so morali naročiti nove količine. Na vseh dohodih v Kanal bodo postavili slavo-loke, trg pa bodo na predvečer proslave slavnostno razsvetlili. Vseposvodske nabirajo zelenje za okrasitev, prav tako pa tudi suhljad za zažiganje kresov.

Enako kakor Kanal, se pripravljajo tudi obmejne vasi Lig in Kambresko. Ne zaostajajo pa tudi Plave, kjer so se s posebno ljubeznijo lotili dela.

J. P.

Tudi v Renčah se marljivo pripravljajo

Nova Gorica, 25. avg. Kakor v vseh primorskih vaseh je te dni tudi v Renčah na nogah staro in mlado, da bi čim lepše okrasili svojo vas in se čim bolj pripravili na velik praznik Primorske. Očistili so že spomenik padlim borcem in obnovili črke na njem, prebrili so vsa javna poslopja in postavili slavo-loke ter pripravili tudi ostali material za okrasitev ulic. Izdelali so tudi že predloge za odlikovanja zaslužnih občanov. V četrtek, 27. r. m. bo imel občinski ljudski odbor slavnostno sejo, na kateri bodo proglasili 8. julij za občinski praznik v spomin na prvo okroglo konferenco za Primorsko, ki je bila v tem kraju dne 8. julija 1941. Dne 5. septembra, to je na prvi dan proslave na Okroglici bodo imeli v Renčah zborovanje, na katerem bo med drugim kulturni spored zapei tudi pevski zbor prekomorskih brigad »Srečko Kosovel«. Dne 6. septembra pa bo šlo na Okroglico po zadrževanju krajevskih aktivnosti nič manj kakor 1000 ljudi, čepav šteje ta kraj le okoli 1600 prebivalcev. M. S.

Nova uredba o delovnih odnosih

Beograd, 25. avg. Danes je centralna komisija za izdelavo novega gospodarskega sistema izdelala in dala v diskusijo novo skupino 12 gospodarskih uredb. Med najvažnejšimi je uredba o delovnih odnosih v gospodarstvu, ki ureja delovne odnose delavcev in službencev v gospodarskih podjetjih, ustanovah s samostojnim financiranjem, obrtnih delavnicah in združenjih gospodarskih organizacij. Uredba določa delovni čas, letne dopuste, pravice, dolžnosti in zaščito delavcev. Po načrtu uredbe se delovno razmerje ustvarja in prekinja s pogodbo, razen tega pa ostanejo še v veljavi odpovedi. Delovni čas je predviden 8 ur, vendar pa je z ozirom na delovne pogoje lahko tudi daljši ali krajši. Letni dopust se določajo po delovnem stažu in kvaliteti dela od 15 do 28 dni. Uredba predpisuje, da mora imeti vsako podjetje pravila, ki urejajo delovne odnose zaposlenega osebja.

Miting bivših partizanov v Kopru

Koper, 25. avg. Bivši partizani koprškega okraja, Slovenci in Italijani, so se danes poklonili padlim borcem NOB iz Kopa. Pred spominsko ploščo štirim padlim borcem je delegacija Zveze borcev in rezervnih oficirjev položila venec, četa JLA pa je oddala častno salvo v spomin padlim koprskim rodoljubom. Na mitingu, ki je sledil, sta govorila člana okrajnega odbora Socialistične zveze Mario Santan-Valter in Rado Pišor-Sokol, najstarejša partizanska borca iz tega kraja. Po zborovanju se je razvil po mestnih ulicah spored, v katerem so nosili številne zastave in prepevali borbeno pesmi.

Vsi okraji se pripravljajo na proslavo 10. obletnice priključit-

Izjava predsednika nove italijanske vlade o Trstu

Trst, 25. avg. (Tanjug). Izjava, ki jo je dal novi predsednik italijanske vlade večeraj v skupščini o vprašanju Trsta, ni presenetila tržaških krogov, ki se zavzemajo za samostojnost STO. Ti krogi poudarjajo, da je v tej izjavi vse to, kar je že prej izjavil prejšnji predsednik vlade De Gasperi, ter da je že navada, da se vsak novi predsednik Italijanskih vlad v svojem govoru dotakne Trsta ter se pri tem poslužuje starih fraz o tristranski deklaraciji iz leta 1948.

Današnji »Primorski dnevniki« piše, da se v zunanji politiki ni dosti spremenilo od naslednjega stališča De Gasperija in da se bo po njem ravnal tudi sedanjí predsednik Italijanske vlade.

Sklep Zavezniške vojaške uprave v Trstu

o vozu na velesjmu prodanega jugoslovanskega blaga — Ni pa še dovoljen vvoz tistega blaga, po katerem v Trstu najbolj povprašujejo

Trst, 25. avg. (Tanjug) Na sestanku z jugoslovanskimi trgovskimi predstavniki v Trstu so predstavniki Zavezniške vojaške uprave izjavili, da je ZVU privolila, da jugoslovanskim podjetjem naknadno odobri povečanje kontingenta blaga, ki je bilo prodano na zadnjem tržaškem velesjmu. Po kontingentih, ki so bili odobreni pred velesjmom, so jugoslovanska podjetja mogla na velesjmu prodati blaga v vrednosti 180 milijonov lir. Zaradi velikega povpraševanja tržaških trgovcev po jugoslovanskem blagu so bile sklenjene pogodbe v vrednosti 200 milijonov lir. Povečani kontingent se nanaša na vse blago, ki je bilo razstavljeno na tržaškem velesjmu, razen za vino, usnjarske izdelke in živila. Predstavniki ZVU so tudi izjavili, da bodo takoj izdali dovoljenje za uvoz jugoslovanskega blaga, ki je bilo prodano na tržaškem velesjmu, in so danes nekateri trža-

ški trgovci že dobili nekaj teh dovoljenj. V ZVU soglašajo z mnenjem, da bi se morali trgovski odnosi med Jugoslavijo in cono A STO razširiti s tem, da bi Jugoslavija izvažala blago, ki ga potrebuje tržaško gospodarstvo. V Trstu je veliko povpraševanje po jugoslovanskem vinu, mesu in živilih na splošno, vendar pa ZVU doslej ni pokazala, da je pripravljena dati uvozna dovoljenja za te vrste blaga. V jugoslovanskih trgovskih krogih poudarjajo, da ZVU ni odobrila povečanja uvoznega kontingenta prav za tisto blago, po katerem v Trstu najbolj povprašujejo.

Gonja proti slovenskim napisom

Trst, 25. avg. (Tanjug) V tržaškem tisku se je spet začela razpohvatiti gonja proti napisom v slovensčini. Irredentistični list »Messaggero Veneto« protestira, ker so na cestnem križišču na slovenski obali cone A STO postavili prometno tablo v slovenskem jeziku, čeprav na istem mestu stoji tudi tabla v italijanščini. List označuje ta slovenski napis kot izraz slovenskega nacionalizma, ksenofobije in prepotentnosti, ki se manifestira v imenu nekakšnega etničnega principata.

Oboroženi »trikoloristi« v Slovenski Benetiji

Trst, 25. avg. (Tanjug) Znani borec za pravice Slovencev v Italiji Ljodor Predan, je objavil v »Primorskem dnevniku« članek, v katerem opozarja, da italijanske oblasti doslej niso nikoli ukrenile, da bi razgnale trikoloristične bande, ki še vedno strahujejo slovensko prebivalstvo na Goriškem in v Slovenski Benetiji. Predan zahteva od italijanskih oblasti, naj na Goriškem in v Slovenski Benetiji odvzamejo orožje »trikoloristom« in naj organizatorje ter voditelje teh oboroženih formacij postavijo pred sodišče.

»Čiščenje« v Vzhodni Nemčiji

Berlin, 25. avg. (AFP) Po poročilu jista »Neues Deutschland« je vodstvo vzhodnonemške Enotne socialistične stranke sicer odločilo, da bo izvedlo čiščenje v vodstvih svojih osnovnih organizacij, in sicer povsod tam, kjer so ta vodstva »kapitulirala«. List »Neues Deutschland« zahteva, naj pride do enotnosti v stranki s tem, da bodo iz stranke izločili »sovražnike«, zlasti pa »normalizirane in kapitulante«. List predlaga, naj bi na partijskih sestankih prebrali resolucije centralnega komiteja o »odločitvi Zvezserrju in Hovrnstede«, ki so bili izgnani iz centralnega komiteja z obtožbo, da so hoteli odskrajati vzhodno Nemčijo.

Letošnji manevri bodo preizkušnja bojne pripravljenosti naše armade

Zagreb, 25. avg. »Letošnji manevri bodo pregled in preizkušnja bojne pripravljenosti naše armade,« je izjavil zagrebškemu »Vijesniku« generalni polkovnik Kosta Nagy, ki bo vodil velike manevre JLA v septembru. »Ti manevri bodo dvojnega pomena.

je izjavil zagrebškemu »Vijesniku« generalni polkovnik Kosta Nagy, ki bo vodil velike manevre JLA v septembru. »Ti manevri bodo dvojnega pomena.

Brzojavka maršala Tita predsedniku Urugvaja

Beograd, 25. avg. Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal predsedniku republike Urugvaj G. Andrusu Martinezu Trubo naslednjo brzojavko: Ob dnevu neodvisnosti prosim Vašo ekselenco, da sprejmete prisrčne čestitke jugoslovanskih narodov, kakor tudi moje iskrene želje za napredek Urugvaja in Vašo osebno blaginjo — Josip Broz Tito.

Po številu udeležencev in po množičnosti uporabe tehnike bodo to največji manevri, kar jih je bilo kdaj kolj v naši državi.

Generalni polkovnik Kosta Nagy je dalje izjavil, da so bila po velikih manevrih leta 1949 pretekle štiri leta izpolnjena z napornim delom za izpopolnitev in krepitev armade, za uspešno izpolnjevanje njenega starešinskega sestava in za vežbanje generacij vojakov, ki so vsako leto prihajali na odsluženje vojaškega roka. Od takrat se je marsikaj spremenilo v organizaciji dela, načinu vodstva in vežbanja naše armade.

»V naši armadi se poslužujemo bogatih izkušenj iz narodnoosvobodilne borbe in prejšnje borbene preteklosti,« je izjavil generalni polkovnik Nagy, »pa tudi vseh pozitivnih izkušenj armad drugih držav, zlasti iz dobe druge svetovne vojne. Naslanjajoč se na lastne sile svoje države, je naša armada uspešna, da prav v tem obdobju ustvari močno materialno osnovo za svoje oskrbovanje in opremo. Naši narodi so zavestno doprinesli žrtve za svojo armado. Obratovati so začele nove vojaške tovarne, njihovih proizvodov pa so že dlje časa v rokah naših delovnih ljudi.«

Generalni polkovnik Nagy je dodal, da smo sprejeli vidno pomoč v oborožitvi od ZDA, Anglije in Francije. Vsa ta tehnika, domača in tista, ki smo jo v obliki pomoči dobili od zunaj, obsega najodobnejše orožje in orodje, ki se bo uporabilo tudi na teh manevrih.

»Na teh manevrih bomo imeli novost v preverevanju borbene pripravljenosti naših vojaških obveznikov. Dokajšnje število enot je sestavljenih izključno iz rezervistov in veliko število

tistih edinic, v katerih je zelo malo aktivnega sestava. Vojaški in starešinski rezervni sestavi ni imel možnosti, da bi se redno učili, zaradi česar se sedaj intenzivno vežbajo v skrajšanih tečajih, ki so bili posebej pripravljani za njihovo vežbanje. Dosedanji rezultati,« je dejal generalni polkovnik Nagy, »so takšni, da smo z uspehi zelo zadovoljni.«

Na kraju je generalni polkovnik Nagy izjavil, da so dosedanje priprave za jesenske manevre ponovno manifestirale enotnost naše armade in ljudstva. Gleda podrobnosti o letošnjih manevrih je generalni polkovnik Nagy izjavil, da bodo na področju Hrvaške meseca septembra. Tem manevrom bodo prisostvovali tudi nekatere tuje delegacije ter visoki oficirji iz vojaških poveljst prijateljskih držav. Manevri bodo končani z velikim defilejem vseh enot in pregledom našega najmodernejšega orožja in orodja.

Obisk maršala Hardinga

Beograd, 25. avg. Kakor je izvedel Tanjug v državnem sekretariatu za zadeve narodne obrambe, bo prišel na povabilo načelnika generalnega štaba JLA maršala Johna Hardinga, načelnika imperialnega gen. štaba Vel. Britanije v spremstvu štirih višjih oficirjev svojega štaba meseca septembra na prijateljski obisk Jugoslovanski ljudski armadi. Ob tej priložnosti bo Feldmaršal Harding prisostvoval tudi velikim manevrom JLA.

Povratak jugoslovanskega veleposlanika v ZDA

New York, 25. avg. (Tanjug). Jugoslovanski veleposlanik v ZDA Vladimir Popović se je večeraj vrnil v Washington.

Predsednik grške vlade obišče Italijo

Atene, 25. avg. (AFP). Predsednik grške vlade maršal Papagos bo meseca septembra napravil svoj uradni obisk v Rimu. Njegovo potovanje je odgovor na povabilo italijanske vlade.

Sodelovanje naših znanstvenikov na mednarodnih sestankih

Beograd, 25. avgusta. Zastopniki akademskih sveta FLRJ bodo sodelovali na več mednarodnih sestankih. Izmed slovenskih znanstvenikov bo dr. Marjan Arčon sodeloval na prvi mednarodni konferenci za pouk medicine v Londonu, dr. Srečko Brodar, profesor prirodoslovno-matematične fakultete v Ljubljani pa se bo udeležil četrtega mednarodnega kongresa za kvartalno geologijo v Rimu. Zaradi vzpostavitev zvez z znanstvenimi društvi in ustanovami v drugih državah bo akademski svet poslal svoje zastopnike na številne kongrese nacionalnih društev.

Litostrojni se vedno razra, na sliki gradnja ploščevoznega

Razprava o zakoniku o kazenskem postopku

Je v zakonodajnem odboru Sveta narodov končana — Odbor bo obravnaval še druge zakonske predloge

Beograd, 25. avgusta. Na današnji dopoldanski seji je zakonodajni odbor Sveta narodov Ljudske skupščine FLRJ končal razpravo o poglavju zakonika o kazenskem postopku, ki se nanaša na posebne postopke in na pomilostitev. V zvezi s predlogom dr. Hinka Krizmana, naj bi se vraščanje pomilostitve uredilo s posebnim zakonom, je odbor sklenil, da ostanejo določbe o pomilostitvi v predlogu zakonika o kazenskem postopku, da pa se združijo v posebno poglavje kot del četrtega dela tega zakonika. S tem je bila razprava o zakonskem predlogu v glavnem končana. Odbor bo sedaj obravnaval še rezervirane člene, ki se nanašajo na imovinsko-pravne zahteve v kazenskem postopku.

V razpravi o pomilostitvi se je razvila obširna debata že ob prvem členu, ki določa, da lahko zvezni izvršni svet pravico pomilostitve prenese na republiške izvršne svete, kadar gre za kazniva dejanja, za katera je bila izrečena kazen strogega zapora do največ 5 let. Ljudski poslanci Stojan Filipović, dr. Hinko Krizman, Grga Jankež ter Gojko Garčević so se zavzemali za to, da bi se pravica pomilostitve v čim večjem obsegu prenesla na republiške izvršne svete, medtem ko je bil dr. Josip Rus mnenja, naj ni se pravica pomilostitve zakonito vezala na določeni organ. Ninko Petrovič pa je predlagal, naj se točno določi, za katera kazniva dejanja se lahko pravica pomilostitve prenese na republiške izvršne svete. Na kraju je bila razprava in sklepanje o tem členu odložena.

Zivahna razprava se je razvila tudi o členu, ki določa, da lahko obsojenec, ki je bil kaznovan z zapornim ali stroгим zapornim delov let, prosí za pomilostitev šele, ko je prestal polovico kazni. Gojko Garčević je predla-

gal, da bi se ta rok zmanjšal na eno tretjino kazni. Pri glasovanju pa je bil ta predlog odložen. Za pomilostitev posravnih kazni, kot so časovna omejitve državljanских pravic ali časovna prepoved izvrševanja določenega poklica, je predvideno, da se lahko vloži prošnja za pomilostitev šele eno leto potem, ko je bila glavna kazen prestana, oproščena ali je zastarala. Dr. Krizman je ocenil to določbo za prestrgo. Poverjenik zveznega izvršnega sveta pa je pojasnil, da gre tu za najtežjo kazen pet let in za težja kazniva dejanja. Pri glasovanju je bil sprejet novi predlog dr. Krizmana in Gojka Garčevića, po katerem se lahko vloži ponovna prošnja za pomilostitev, toda šele leto dni po rešitvi prve prošnje.

Kar se tiče prošnji za pomilostitev denarnih glob ali zaplen, je na pripombo dr. Kriz-

mana, da je treba omogočiti tako prošnjo tudi po prestani kazni, Mihajlo Djerdjević pojasnil, da je to pravno nemogoče.

Zakonodajni odbor Sveta narodov je končal razpravo o zakoniku o kazenskem postopku. Redakcijska komisija bo sedaj predlagala dokončno redakcijo zakona. Razprava o tem zakonskem predlogu je trajala devet dni in niso bile izvršene kake večje spremembe. To znova potrjuje, da so zakonski predlogi vsestransko proučeni. Kljub temu pa je bila razprava v odboru zelo plodna, ker je pokazala na vrsto novih momentov in sprožila vrsto vprašanj in problemov sodne prakse.

Zakonodajni odbor bo sedaj obravnaval še druge zakonske predloge, med njimi predlog zakona o pravicah in dolžnostih ljudskih poslancev in dopolnitve zakona o ljudskih odborih.

Aktivnost organizacij SZDL

Volilne priprave na Tolminskem

Po zunanjem videzu bi kazalo, da je na Tolminskem v ospredju celotne politične dejavnosti delo v zvezi s pripravami na posplošno primorskih brigad na Okroglicah. Ta videz dobja še večji poudarek sprčo dejstva, da ravno v teh dneh gostuje po tolminskih vaseh kulturna skupina IX. korpusa, ki s svojimi mitingi privablja prebivalce iz bližnje in daljne okolice. Poleg tega se vršijo sestanki ZB, sestanki veteranov iz posameznih brigad, pripravljajo slavoloke itd. Površni opazovalci bi mislili, da tolminski politični aktiv ne vidi pred seboj druge naloge. Vendar temu ni tako, kajti odbori SZDL se že aktivno pripravljajo na

volitve v Ljudsko skupščino FLRJ in LRS.

Občinska odbora SZDL v Breginju in Bovu, ki tvorita skupaj z občino Kobarič eno volilno enoto, sta na razširjenih sejah že razpravljala o kandidatih za poslance v zvezni in republiški ljudski skupščini.

Okrajni ljudski odbor SZDL je spričlo razporežen množico in njihovih želja že razpravljal o tem, da bo zaprosil predlagane kandidate, naj ustrezno željo ljudstva in kandidature sprejmejo.

Tudi Bela krajina razpravlja

Kakor v ostalih krajih tako so tudi v Beli krajini množične organizacije pričele razpravljati o pripravah na volitve in izbiri kandidatov. Najprej so se o tem pogovorili na razširjeni seji okrajnega komiteja, sedaj pa obravnavajo poleg pisma CK ZKJ osnovne organizacije še te naloge.

Za Zvezno ljudsko skupščino bosta volila črnomeljski in ko-

Industrija Slovenije v prvem polletju

Hkrati s proizvodnjo se je povečalo tudi število zaposlenih

Pred dnevi smo v pregledu jugoslovanske industrijske proizvodnje v letošnjem polletju zapisali med drugim, da je bila v Sloveniji industrijska proizvodnja v primerjavi z lanskim prvim polletjem za 14 odstotkov večja, oziroma za 100 odstotkov večja, kakor je povprečno povečanje industrijske proizvodnje (v primerjavi z lanskim polletjem) v vsej državi.

Ce označimo proizvodnjo v lanskem prvem polletju z indeksom 100, potem se je v letošnjem prvem polletju gibala industrijska proizvodnja v Sloveniji takole, in sicer po panogah: električna energija 104, proizvodnja v premovalniški 98, (znižala se je od 221 na 214 tisoč ton), eksploatacija nafte 112, črna metalurgija 123, barvasta metalurgija 105, proiz-

vodna nekovin 116, kovinska industrija 123, elektroindustrija 175, kemična industrija 88, gradbeništvo 164, lesna industrija 127, industrija papirja 115, tekstilna industrija 104, industrija usnja in obutve 94, industrija gumijastih izdelkov 129, živilska industrija 133, tobačna industrija 112 itd.

Za slovensko industrijo v letošnjem prvem polletju je značilno razmeroma visoko število zaposlenih. Maja meseca je bilo na primer v slovenski industriji zaposlenih 114.791 delavcev in uslužbencev, to je največ od maja lanskega leta dalje. Število zaposlenih v industriji se je zlasti povečalo letos od februarja dalje, ko je bilo zaposlenih najmanj delavcev v zadnjih dvanajstih mesecih, in sicer samo 111.072. Število zaposlenih se je od letošnjega februarja do konca maja najbolj povečalo v elektro-gospodarstvu od 2.574 na 2.992, v črni metalurgiji od 9.524 na 9.762, v kovinski industriji od 19.014 na 19.563, v elektroindustriji od 3.499 na 3.734, v industriji gradbenega materiala od 3.384 na 4.998, v živilski industriji od 2.880 na 3.168, in podobno.

Število zaposlenih pa se je v istem obdobju zmanjšalo zlasti v lesni industriji od 12.208 na 11.842, v proizvodnji in predelavi nafte od 1.060 na 937 itd. Kemična industrija ki izkazuje v primerjavi z lanskim polletjem manjšo proizvodnjo, je n. pr. povečala število zaposlenih od 2.410 na 2.538.

V prvem polletju so proizvedle elektrarne v Sloveniji nad 524 milijonov kilovatnih ur električne energije, od tega so proizvedle termoelektrarne približno petino električne energije. Kakor smo že zadnjič zapisali, je v letošnjem prvem polletju zabeležila posebno lepe uspehe črna metalurgija. Zelenarje v Sloveniji so v prvem polletju izdelale 6.235 ton vlečnih izdelkov (lani je znašala povprečna mesečna proizvodnja teh izdelkov 880 ton), nadalje so naše železarne izdelale v prvem polletju 14.450 ton valjane žice (1.822 ton), 2794 ton hladno valjanih trakov (485), 38.499 ton pločevine (5499), 2318 ton kovanih izdelkov (250 ton).

V barvasti metalurgiji je treba omeniti predvsem proizvodnjo živega srebra v indijski rudniku, kjer je znašala v prvem polletju proizvodnja 245 ton; lani je znašala v tem rudniku povprečna mesečna proizvodnja živega srebra 42 ton. Proizvodnja svinčeno cinkove rude je bila v prvem polletju najnižja 21.960 ton (februarja), najvišja pa 27.934 ton (junija), v lanskem drugem polletju je bila najvišja mesečna proizvodnja svinčeno cinkove rude 21.519 ton (oktobra). Značno se je povečala tudi proizvodnja svinčene koncentrate.

V kovinski industriji je treba omeniti razen povečane proizvodnje jeklenih odlikov, tudi znatno povečanje železnih odlikov. Proizvodnja teh odlikov se je v prvem polletju gibala med 1.487 do 1.769 ton, medtem ko je bila v lanskem drugem polletju največja proizvodnja železnih odlikov 1.575 ton. Proizvodnja turbin se je

nekoliko zmanjšala, znašala je le okrog 610 ton (lani povprečno vsak mesec 150 ton). V kovinski industriji je nadalje pomembno povečanje proizvodnje železnih in pločevinskih konstrukcij; lani je znašala njihova povprečna mesečna proizvodnja 724 ton, letos v prvem polletju pa je industrija v Sloveniji izdelala 6.500 ton teh konstrukcij. Povečanje proizvodnje je zabeležila tudi mariborska tovarna avtomobilov, ki je lani izdelala na mesec povprečno 58 kamionov, letos pa jih je v prvem polletju izdelala 495. Podobno je tudi povečanje proizvodnje poljedelskih strojev: lanska povprečna mesečna proizvodnja je znašala 76 ton, letošnja v prvem polletju pa 504 tone.

V elektroindustriji je najpomembnejše povečanje proizvodnje merilnih instrumentov. Lani so jih slovenske tovarne izdelale povprečno vsak mesec 8.646, letos v prvem polletju pa je znašala največja proizvodnja merilnih instrumentov 14.023 (marca), najmanjša pa 12.247 (kosov (junija)). Elektroindustrija je v prvem polletju izdelala tudi 928 kinoprojektorjev in ojačevalcev, medtem ko jih je izdelala lani povprečno vsak mesec le 76. To je le majhen del proizvodnih uspehov, ki so pripomogli industriji v Sloveniji do tako pomembnega povečanja industrijske proizvodnje.

Pripomba uredništva: V pregledu jugoslovanske industrijske proizvodnje, objavljenem 19. avgusta, se nam je odstavek o proizvodnji premoga vrnil napaka. Proizvodnja izražena v milijon tonah se mora dejansko glasiti v tisoč tonah. S tem napako popravljamo.

Predkongresna konferenca AFZ v Novem mestu

Žene novomeškega okraja bodo povečale borbo za dvig socialistične zavesti in večje uveljavljanje žena v kmetijskem združenstvu

Novo mesto, 25. avgusta. Ob veliki udeležbi je bila danes v Novem mestu širša okrajna konferenca AFZ Slovenije, katera so se udeležili tudi predsednica Glavnega odbora AFZ Slovenije tov. Angela Otepko-va, sekretar okrajnega odbora SZDL tov. Jozef Plavec in sekretar LMS Ludvik Kebe ter zastopnik JLA.

Po izbrnem poročilu tovarišice Eme Muserjevo o nalogah lani pri dvigu socialistične zavesti so žene v sproščeni razpravi obravnavale pereče probleme. Tovarišica Vidmarjeva iz Zagradca je obširno govorila o negativnih pojavih v združenju ter poudarila, da bi se žene morale odločneje boriti proti tem pojavom. Tovarišica Florjantičeva iz Otočca se je dotaknila splošne izobrazbe žena, govorila pa je tudi o dobro uspešnih tečajih in seminarjih, katerih se žene zelo radi udeležujejo. Žene so ostro kritizirale razlike v ceni od kmeta do potrošnika in navedle primer, da KZ v Sentjernejcu plača sadje po 12 dinarjev, v Novem mestu pa ga prodaja po 30 dinarjev. V Mokrionogu se žene pripravljajo na jesenski tečaj za izdelavo predmetov iz ličkarije. Žene so razpravljale tudi o pripravah na jesenske volitve in izbiri kandidatov.

Letos bodo slovesno praznovali 10. obletnico prvega kongresa AFZ Slovenije, ki je bil 17. oktobra 1943. v Dobruju.

Na koncu so žene sprejele vrsto sklepov, ki govore o povečanih naporih za ideološki dvig in splošno izobrazbo žena s pomočjo tečajev in seminarjev ter o borbi za dvig socialistične zavesti. Žene bodo prav tako povečale budnost proti škodljivim pojavom v združenju ter si prizadevale za razširitev poslovanja kmetijskih združenj. Zahtevale so tudi, da pride več žena v upravne odbore kmetijskih združenj.

Za delegatki za kongres v Beogradu so izvolile tovarišico Emo Muserjevo in Tilko Strinjša.

Demanti sekretariata za zunanje zadeve

Beograd, 25. avg. Izraelški listi »Yedioth Chodeshota«, »Yedioth Hayom« in »L'Echo d'Israël« so objavili vest, da se bo jugoslovansko poslanstvo, ki ima svoj sedež v Tel Avivu, v kratkem prenehalo v Jeruzalem. Tanjurg je pooblaščen od državnega sekretariata za zunanje zadeve, da demantira to vest kot neresnično. O stališču Jugoslavije v tem vprašanju je bila obveščena tudi izraelska vlada.

Nova oblika združevanja kmetov v Vojvodini

Med kmeti v Vojvodini nastajajo nenehno nove oblike združevanja. Poleg delovnih združenj, ki so se v glavnem reorganizirale in združile v splošnega tipa, nastajajo nove oblike združevanja kmetijskih proizvajalcev. Glede na to, da je v Vojvodini kmetijska proizvodnja vsestranska in intenzivna, nastajajo težnje, da bi ustanovili čim več specializiranih združenj. Posebno se zanimajo kmetje za vinogradniške in živinorejske zadruge.

Zelo zanimiva oblika združevanja je ustanavljanje združenj za skupno nabavo in izkoriščanje kmetijskih strojev. V nekaterih krajih žele ustanoviti kmetje zadruge ki bi se ukvarjale s prodajo kmetijskih proizvodov zasebnim kmetom.

Značilno je to, da dajejo največ pobud za ustanavljanje takšnih združenj kmetje sami. To je vsekakor rezultat ekonomskih potreb in zanimanja samih proizvajalcev. V tem ko zanimanje kmetov za takšne zadruge nenehno raste, se pa

v nekaterih okrajih pojavljajo težnje podcenjevanja teh oblik združevanja, ker posamezniki ne razumejo njegovega pomena.

Vse bolj in bolj raste tudi zanimanje za ustanavljanje lokalnih podjetij in delavnice za predelavo kmetijskih proizvodov. Ta pobuda je za Vojvodino zelo koristna in bo, če bo zavzela večji razmah, imela pomembno gospodarsko vlogo.

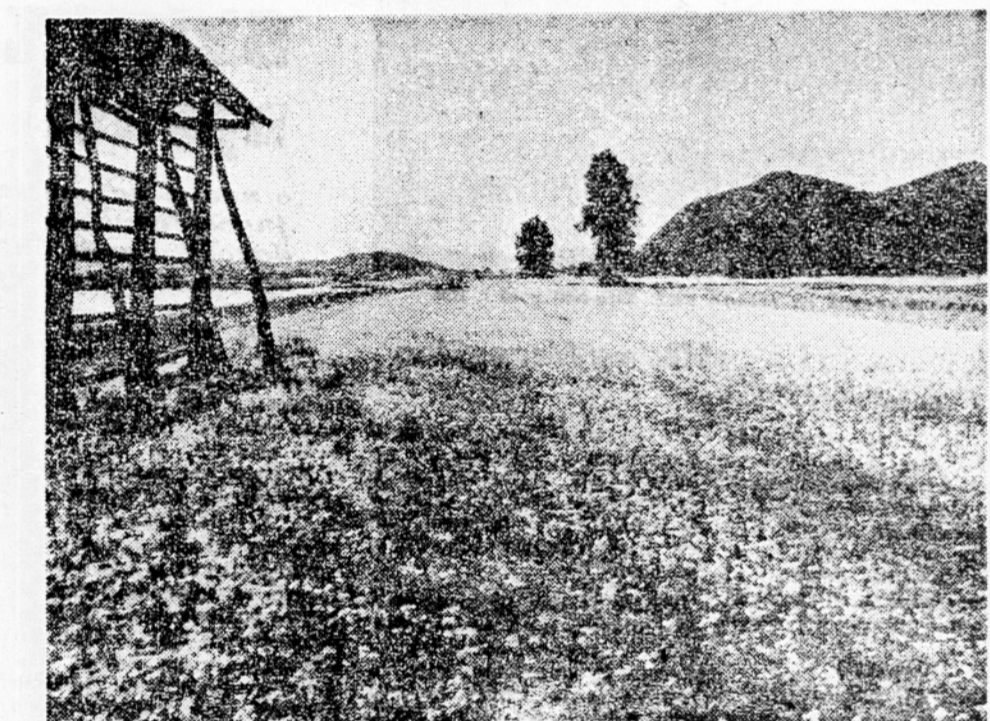
Skupina slovenskih izseljencev iz Francije prišla na obisk v domovino

Ljubljana, 25. avg. V ponedeljek, 21. avgusta so prišli s posebnim vlakom naši rojaki iz Francije. Na postaji Jesenje jih je navdušeno pozdravilo prebivalstvo ob izgrajni po zdravne koračnice, pionirji pa so jim zabeležili srečno pot in bivanje v domovini. Skupno tvorijo 470 slovenskih izseljencev, največ iz okolice Metz.

Sinoči je prispela skupina v Ljubljano. Ta obisk naših izseljencev, ki so po večini zaposleni v francoskih rudnikih, so organizirala slovenska delavska prosvetna združenja »Slavčevci« in »Triglava«. Danes dopoldne so izseljenci položili vence na grobnico narodnih herojev. V Sloveniji bodo ostali do 15. septembra. Slovenska izseljenška matca bo organizirala za njih krožni izlet po Sloveniji. Letos je obiskalo svojo staro domovino razen tega že nad 500 Slovencev iz Severne Amerike, Westfalije, Holandije in Francije.

Razstava ameriške knjige v Beogradu

Beograd, 25. avgusta. Ameriška čitalnica v Beogradu bo ob sodelovanju Zdrženja likovnih umetnikov Srbije odprla 10. septembra razstavo najnovejših ameriških knjig. V umetniški galeriji Uluša bo razstavljenih nad 400 knjig iz raznih področij družbenega življenja, ki so jih izdale znane ameriške univerzitetne založbe. Med drugimi bo razstavljena tudi knjiga Eleonore Roosevelt »Spominjam se tega« in knjiga Hamiltona »Fishes Armstronga« Tico in Gojane. Na razstavi bodo tudi dela iz ameriške književnosti, poezije, proze, drame in knjige za otroke.

Na ljubljanskem polju že zdaj da cveti

GOSPODARSKE VESTI

V Parizu bo od 1. do 11. oktobra letos mednarodna razstava motornih vozil in koles. Na tej razstavi bo sodelovalo okoli 1300 razstavljalcev, okoli 200 razstavljalcev pa pričakujejo iz tujine. Doslej se je prijavilo 14 držav.

Švica je v prvem polletju letošnjega leta uvozila 24.515 osebnih avtomobilov, medtem ko jih je lani v istem času uvozila 19.750. Uvoz osebnih avtomobilov se je povečal po številu za 24,7 odstotkov, po vrednosti pa le za 17,4 odstotkov. Največ avtomobilov je v Švico uvozila Zahodna Nemčija (11.800), Anglija 3.314, Francija 3.166, Italija 2.857, ZDA pa 2435.

Medtem ko se je uvoz avtomobilov v Švico znatno povečal, pa se je nekoliko zmanjšal uvoz motornih koles. Švica je uvozila v I. polletju nekaj manj od 30.000 motornih koles. Največ jih je uvozila iz Italije (18.000). Še mnogo bolj pa se je znižal uvoz koles, ki jih je uvozila Švica v prvem polletju samo 2000, ali tri in polkrat manj kakor lani v prvem polletju.

3500 študentov na sarajevski univerzi

Sarajevo, 25. avg. Na sarajevsko univerzo, ki je najmlajša v naši državi, se bo letos vpisalo okrog 300 novih študentov, tako da bo na tej univerzi skupno 3500 rednih študentov. Največ jih je na medicinski in filozofski fakulteti. Značilno je, da ni izpolnjeno planirano število študentov na medicini, ker je dekanat določil zelo majhno število mest za študente iz drugih republik, srednjostolci iz BiH pa niso zasedli vseh razpoložljivih mest. Zato bodo verjetno povečali število mest za študente iz Srbije, Hrvatske in drugih republik. Sprejemni izpiti za maturoante srednjih šol so ukinjeni in jih morajo polagati le študenti srednjih strokovnih šol. V študentskih domovih v Sarajevu na nastanitev enotrajnih vpisanih študentov. Zato pomembna prerazporeditev študentov. Vendar se ne bodo odprli rudarsko-metalurške fakultete.

Na Holandsko je prispela prva posiljka 70 avtomobilov tipa »Moskvič«. Holandska je v Sovjetski zvezi naročila skupno 500 avtomobilov te vrste, ki imajo 4 cilindre, 4 vrata, hidravlične zavore in dosegajo maksimalno hitrost 105 km na uro. Poraba bencina znaša pri tem avtomobilu, ki je poznan tudi pod imenom »Salon«, 1 liter na 15 km.

Iz Londona poročajo, da bodo Združene države Amerike kupile večje količine živega srebra v Italiji in Španiji, kar bo vplivalo na povečanje cen živega srebra, ki so v zadnjem času nekoliko padle.

Iz statističnega bižena organizacije ZN je razvidno, da se je povečal v svetovnem izvozu delež ZDA v zadnjih 15 letih na 21%. Leta 1937. je znašal delež izvoza Združenih držav Amerike le 13%. Medtem ko je istega leta predstavljal uvoz ZDA 12% skupnega uvoza na svetu, se je lani povečal na 15%. Ta popolnoma različni razvoj ameriškega izvoza in uvoza v svetovni trgovini nam deloma tudi pojasnjuje današnje dokaj zmanjšano ravnovesje v mednarodni trgovini, iz katerega izvirajo pomankanje dolarjev in težkoče v mednarodnih plačilih.

V Braziliji bodo letos začeli s proizvodnjo nemških osebnih avtomobilov (tipa »Volkswagena«). Braziljska tovarna avtomobilov, ki ima licenco za proizvodnjo avtomobilov »Volkswagena«, naj bi že l. 1955 izdelala mesečno po tisoč avtomobilov. Okoli 75% stroškov za gradnjo te tovarne je plačala nemška tovarna avtomobilov »Volkswagena«, ki bo udeležena pri osnovnem kapitalu te tovarne z 80%. Tovarna avtomobilov »Volkswagena« v Braziliji bo delala predvsem za izvoz; kot kupci pridejo v poštev države Južne in Srednje Amerike.

Julija so v Zahodni Nemčiji izdelali 252.000 ton surovega železa in 1,26 milijona ton surovega jekla, kar je nekaj več kakor v juniju. Proizvodnja železne rude pa je znašala v juniju 1,21 milijona ton.

Posvetovanje sindikata gostincev

Mestni odbor sindikata gostinskih in turističnih delavcev v Ljubljani je sklical širše posvetovanje.

Med drugim so razpravljali tudi o kritiki domačih gostov, ki zlasti v tej sezoni z marsičem niso zadovoljni in se upravičeno pritožujejo. Tudi gostinci sami so na posvetovanju ugotovili, da te kritike v marsičem držijo. Zastopnik mestne gostinske zbornice je poudaril, da so gostinski delavci vse premalo storili za odstranitev takih ljudi, ki jih naši delovni ljudje kritizirajo zaradi hlapčevstva do tujcev in zapostavljanja domačih gostov. Po drugi strani so pa gostinci letos mnogo storili za uspešno razvoj našega gostinstva. Njihovi tovariši, ki jim napačina v tuji valuti tako mnogo pomeni, mečejo slabo luč na vse ostale in zmanjšujejo delovno zavest ostalemu gostinskemu kadru.

Posvetovanje je pokazalo, da med gostinskimi in turističnimi delavci prevladuje zdravo mišljenje, da pa je treba v bodoče posvetiti vso skrb vsestranski vzgoji gostinskega naročnika. M. C.

ŠAH

NENADEN PREOBRAZ PRED ZADNIM KOLOM
V XIV. kolu ljubljanskega polfinalnega turnirja so bili zabeleženi sledeči rezultati:
Rabar: Janošević remi. Trajković: Vidmar prekinjeno. Prekopa: Maril 1:0. Božič: Horvat prekinjeno. Matulović: Vučević 0:1. Zavila: Kržišnik in Levčič: Sokolov prekinjeno. Zaharjev: Hočevar remi. — Prekinjeni partiji Janošević: Trajković in Vučević: Zavila sta se končali neodločeno.
Stanje na tabeli: Rabar 10, Janošević 9 in pol, Vidmar 8 in pol (1), Prekopa in Maril 8 in pol, Sokolov 7 in pol (1) itd.

Trgovinski sporazum med Grčijo in Švedsko, ki je potekal 30. junija, je bil podaljšan za eno leto. Lani je Švedska izvozila v Grčijo za 43,5 milijona kron raznih izdelkov in surovin, medtem ko je Grčija izvozila na Švedsko le za 9,5 milijona kron.

IDRIJA PRAZNUJE

Član izvršnega sveta Ivan Regent otvarja novogradieno središče v Idriji

V soboto so v Idriji slovesno odprli svoj prvi idrijski tečaj. Otvoritve na mostu čez Nikovo se je udeležil tudi član CK ZKS in član izvršnega sveta LRS Ivan Regent s soprogom. Central je v imenu CK nad osrednjimi uspehi.

Slovesnost se je nadaljevala v nedeljo dopoldne, ko je Planiško društvo Idrije prazno-

valo svojo 50.letnico. Slovesnosti se je udeležil zastopnik Planiške zveze Slovenije, zastopnik Telovadne zveze Slovenije in zastopnik gornjesavskih planiških društev.

V osnovni šoli so odprli še razstavo, kjer so razstavljeni dokumenti iz narodnoosvobodilne borbe, dalje so se filatelistična, turistična, planinska, ribiška, mladinska, čipkarska,

urbanistična in mizaraska razstava. Razstavo je obiskalo že prvi dan nad 1300 obiskovalcev.

Komisija za ocenitev čipkarske razstave in dela čipkarskih združenj je poročala o izidu tekmovanja. Prvo nagrado v višini 40.000 din je odnesla Čipkarska zadruga v Idriji, drugo in tretje v višini 40.000 din sta si razdelili Čipkarski zadrugi Ziri in Zelezniški.

POLITIČNI ODBOR OZN

Za in proti udeležbi Indije

pri korejski konferenci

Konferenca o Koreji ne sme biti pogajanje nasprotnih strank, temveč posvetovanje držav, ki so najbolj zavzete za mir — Če ne bo pri konferenci sodelovala Indija, mora biti zastopana kaka druga azijska država

London, 25. avg. Po Izjavah Londonskih politikov je odpor ZDA proti udeležbi Indije pri politični konferenci o Koreji zelo nevaren, ker je do njega prišlo po zahtevah južnokorejskega predsednika Sing Man Rijja. Videti je, da ZDA nasprotno odmenja velike večine Združenih narodov podpirajo Sing Man Rijja, ki je zagrozil, da bo bojkotal politično konferenco, če bi bila pri njej udeležena tudi Indija.

Britanski tisk soglasno podpira stališče, ki ga je zastopal dosedanjši šef britanske delegacije pri OZN Salvin Lloyd, to je, da bi se morala politične konference o Koreji udeleževati tudi Indija in da ta konferenca ne bi smela biti nekakšno pogajanje nasprotnih strank, temveč okrogla miza, ob kateri bi lahko vsaka delegacija razložila svoje mišljenje. »Manchester Guardian« piše, da postaja prihodnost Koreje

Snovanje arabske armade

Kairo, 25. avg. (AFP). Kakor poročajo iz dobro obveščenih političnih krogov, bodo egipčovski predstavniki predlagali na konferenci šefov generalnih štabov azijskih držav, ki se začne danes v Kairu, naj se ustanovi arabska armada, ki bo imela 152.000 vojakov in ki bo nastanjena v suški coni. Egipčovski načrt določa organizacijo osem divizij od 19.000 mož s standardno oborožitvijo ter zahteva, naj bodo te enote v čim tesnejši zvezi tudi v strokovnem pogledu z vojaškimi enotami drugih arabskih držav.

Iz istih krogov prihaja tudi vest, da je bil večerjšnji sestanek britansko-egipčovskih predstavnikov sklican po zahtevi egipčavske vlade pri britanskem poveljniku generalu Robertsonu. Na tem sestanku so po zadržanosti političnih opazovalcev razpravljali tudi o samostojni obrambi arabskih držav ter o ustanovitvi generalštaba, ki naj vodi to obrambo.

Vprašanje Kašmira

New Delhi, 25. avg. (Tanjug). Na zborovanju v mestu Lucknowu je indijski socialistični voditelj Lohia izjavil, da plebiscit ne more rešiti kašmirskega vprašanja. Po njegovem prepričanju je potrebno dokazati, da je Kašmir področje, na katerem lahko muslimani in hindujci živijo skupaj. V primeru, da bi se Kašmir priključil Pakistanu, bi bila ta demokratična misel diskreditirana najmanj za petdeset let. Verski fanatizem, ki predstavlja živo nevarnost, — je poudaril Lohia — bi preprečil ljudstvu izraziti njegovo voljo in bi naposled kompromitiral rešitev tega vprašanja.

Zvedelo se je, da je bilo vprašanje verskega fanatizma in verske propagande v Pakistanu glavni predmet razgovorov med kašmirkim ministrom predsednikom Bakij Gulamom in indijskim ministrom predsednikom Nehrujem. V indijskih krogih poudarjajo, da Indija ne sme ponoviti napake, ki je pripeljala do razdelitve indijskega polkontinenta, in da ne bo privolila v plebiscit vse dotlej, dokler pakistanski propagandni centri ne bodo prenehali z ver-

sko propagando v Kašmiru. To naj bi bilo tudi tolmačenje delhiškega sporazuma o načelni privolitvi v plebiscit, do katerega bo lahko prišlo šele tedaj, ko bo kašmirkim ljudstvo lahko svobodno izrazilo svojo voljo. V neuradnih krogih v New Delhiju poudarjajo, da se kašmirkim ministri predsednik strinjajo s tem stališčem.

Skrivnostni italijanski urad v Trstu

Trst, 24. avg. (Od našega dopisnika). Ze več kakor mesec dni je minilo, odkar je predstavnik angloameriške vojaške uprave v Trstu objavil, da bo dal vsa pojasnila v zvezi z novim uradom italijanske obmejne policije v Trščici, ki ima svoje prostore na tržski postaji. Urad nosi uradni naziv »Stalni urad v Trstu — obmejna policija v Trščici« in izdaja tudi dovoljenja za potovanje v Italijo.

Predstavnik ZVU je izjavil, da je bil ta urad italijanske policije ustanovljen po nekem neuradnem sporazumu med ZVU in italijansko policijo zaradi hitrejšega pregledovanja potnih listov in da je čisto tehničnega značaja.

Po delovanju tega urada pa lahko sklepamo, da ima ta urad širša pooblastila, saj izdaja celo diplomatske vizume in potna dovoljenja, kar opravljajo le diplomatsko-konzularna predstavništva.

Po mirovni pogodbi je cona »A« Tržškega ozemlja mednarodno ozemlje, kar velja za republiko Italijo kot za vsako drugo državo, in nima tam pravice delovanja, razen diplomatskega predstavništva, noben urad katere koli italijanske države ustanove. Zato ne more biti dvoma, da italijanska policija (in še drugi italijanski uradi v Trstu) ne bi mogli delovati brez privoljenja ZVU. Anglo-ameriška vojaška uprava je v svojem popuščanju italijanskemu ekspanzionizmu dovolila delovanje italijanski policiji v Trstu, kakor kaže s pooblastili,

ki jih ima lahko samo na ozemlju italijanske republike. Pojav italijanskega policijskega urada v Trstu je zopet nov korak v postopnem priključevanju cone »A« Italiji in spada v vrsto tistih ukrepov, ki so v nasprotju z mirovno pogodbo in ki jih je ZVU podvelja na zahtevo italijanskih iredentistov.

Podpora italijanskemu ekspanzionizmu na tem ozemlju je dejanje, ki je tudi naperjeno proti varnosti Jugoslavije. Po raznih grožnjah italijanskih državnikov »da si Italija lahko prisvoji Trst brez čez« ter po vedno glasnejših zahtevah po Istri, Dalmaciji itd. Jugoslavija ne more biti ravnodušna. Letos sredi avgusta je objavil irendentistični list »Messagero Veneto« daljši članek italijanskega generala Emila Battisti, znanega fašista in sovražnika Jugoslavije, ki zahteva poleg drugega stare meje med Jugoslavijo in Italijo.

Povsem tem je jasno, da ZVU s podporanjem italijanskega ekspanzionizma izpodkopuje stavbo miru v tem delu sveta in prijateljsko sodelovanje, ki je že ustvarjeno na drugih važnih mednarodnih popriščih.

Prihod italijanske policije v Trst pomeni grobo kršitev mirovne pogodbe in dejanje, ki podpira italijanski iredentizem. ZVU je dosedaj odgovorila samo, da tega primera še ni raziskala. Zato pričakujemo čim prej jasen odgovor, kaj je s tem skrivnostnim policijskim uradom v Trstu. S. L.

legat je zastopal stališče, da mora Indija sodelovati na konferenci ter izjavil, da je Indija pripravljena udeležiti se konference. Če pa Indija na konferenci ne bi sodelovala, bi morala njeno mesto zavzeti katera izmed drugih azijskih držav. Udeležba ene izmed azijskih držav bi bila potrebna, da bi se unesel v konferenco mo-

legat je zastopal stališče, da mora Indija sodelovati na konferenci ter izjavil, da je Indija pripravljena udeležiti se konference. Če pa Indija na konferenci ne bi sodelovala, bi morala njeno mesto zavzeti katera izmed drugih azijskih držav. Udeležba ene izmed azijskih držav bi bila potrebna, da bi se unesel v konferenco mo-

legat je zastopal stališče, da mora Indija sodelovati na konferenci ter izjavil, da je Indija pripravljena udeležiti se konference. Če pa Indija na konferenci ne bi sodelovala, bi morala njeno mesto zavzeti katera izmed drugih azijskih držav. Udeležba ene izmed azijskih držav bi bila potrebna, da bi se unesel v konferenco mo-

legat je zastopal stališče, da mora Indija sodelovati na konferenci ter izjavil, da je Indija pripravljena udeležiti se konference. Če pa Indija na konferenci ne bi sodelovala, bi morala njeno mesto zavzeti katera izmed drugih azijskih držav. Udeležba ene izmed azijskih držav bi bila potrebna, da bi se unesel v konferenco mo-

legat je zastopal stališče, da mora Indija sodelovati na konferenci ter izjavil, da je Indija pripravljena udeležiti se konference. Če pa Indija na konferenci ne bi sodelovala, bi morala njeno mesto zavzeti katera izmed drugih azijskih držav. Udeležba ene izmed azijskih držav bi bila potrebna, da bi se unesel v konferenco mo-

Tudi marakeški paša ni brezpogojno vdan Franciji

in eden je padel v boju z nemškimi nacisti. Paša El Glau je knez vseh berberskih plemen in so bili opazovalec zadnjih dogodkov v Maroku prepričani, da je njegova akcija proti maroškemu sultanu najmočnejša okrepitev francoske politike v Maroku. Domnevali so celo, da hoče paša El Glau postati maroški sultan.

Te domneve pa so zdaj ovržene s člankom kolonialnega glasila »Le petit Marocain«.

Slika iz Maroka; pletilec košar.

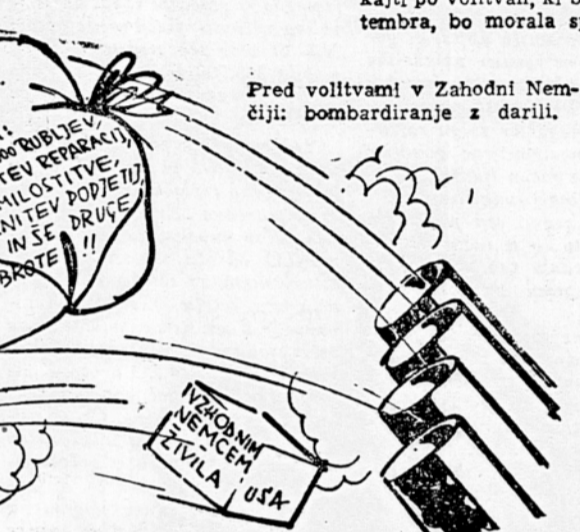
članku je opisano, kako je paša El Glau obdolžil maroškega sultana, da pripravlja zaroto proti Franciji, objavljena pa je tudi izjava, ki jo je paša dal potem, ko je bil sultan že odstavljen. Ta izjava se glasi takole: Sultana ne priznamo več, a mi vsi, ki smo v skrbah za bodočnost dežele, moramo tudi francosko vladu svrčiti. Francoski vladi so naložene velike odgovornosti. Če Francija ne bo izpolnila naših pričakovanj in želja maroškega ljudstva, potem ne bo imela dolgo zaslonbe v Maroku. Kar smo povedali, je resno, zelo resno. Mi se zavedamo pomena in veljave svojih besed. Naši prijatelji lahko postanejo že jutri sovražniki Francije. Danes smo še polni zaupanja. Če hočemo preprečiti njihujše, ne smemo zamujati časa. Za nas

ment zmernosti. Ne bi bilo prava sporočila svoje sklepe LR Kitajski in Severni Koreji kot odločitve ne pa kot predloge. Tudi novozelandski delegat je govoril za udeležbo Indije na konferenci. Izrazil je mnenje, da Južna Koreja gotovo ne bo hotela preprečiti politične konference s tem, da bi se uprčala Indiji.

Govorili so nato še delegati Mehike, Sirije, Urugvaja in Kolumbije. Za večerno sejo je najavljen kot govornik indijski delegat Krishna Menon.

Sovjetska vlada ponuja bombaž

London, 25. avg. (Tanjug). Sovjetska zveza je ponudila britanskim podjetjem dva do tri tisoč ton bombaža. Liverpoolsko združenje za bombaž, ki je prejelo to ponudbo poudarja da je to prva sovjetska ponudba po vojni, vendar ne verjamejo, da bo prišlo do trgovske pogodbe, ker ponuja Sovjetska zveza nekatere vrste bombaža, ki ga na svetovnem tržišču slabo poznajo.

Pred volitvami v Zahodni Nemčiji: bombardiranje z darili.

Moskva in Vzhodna Nemčija

Berlin, 25. avg. (AFP). Vzhodnonemška ljudska skupščina se je sestala pod predsedstvom Johanna Dieckmanna, ki je najprej pozdrvil sovjetskega visokega komisarja Semjonova, nato šefe diplomatskih misij iz držav ljudskih demokracij in tudi Nemce iz Zahodne Nemčije, ki so prisostvovali temu zasedanju.

Dieckmann je najprej poudaril »zgodovinski pomen« tega zasedanja, nato pa je predlagal, naj vladna delegacija, ki je bila v Moskvi, poda poročilo o moskovskem sporazumu. O tem je poročal predsednik vzhodnonemške vlade Otto Grotewohl, ki je med drugim poudaril, da je glavna naloga časne vsenemške vlade v tem, da pride do sporazuma med Nemci z vzhoda in Nemci z zahoda. Ta vlada naj bi pripravila svobodna volitve v vsej Nemčiji. Te volitve bi morale potekati brez kakršne koli tuje kontrole.

Nato je Grotewohl omenil govorice, češ da Sovjetska zveza pripravlja agresijo in boljševarstvo Nemčije. Te govorice je predsednik vzhodnonemške vlade obsojal kot obrekovanje. Nemčija naj bi sama odločila, kakšno ustavo si želi, in to brez vpliva od zunaj.

Bonn, 25. avg. (r) Zahodnonemška vlada je na današnji seji razpravljala o zadnjih razgovorih med vladama Sovjetske zveze in Vzhodne Nemčije. Kancelar Adenauer je v svojem poročilu izjavil, da napravljajo ti razgovori vtis, da hoče Sovjetska zveza predvsem okrepiti položaj Grotewohlove vlade in povečati njen ugled. Adenauer je zavrnil napade Malenkova na zahodnonemško vlado in dejal, da ti napadi kažejo, da je pozitivna politika vlade ni zgrešila svojega vtisa v inozemstvu.

Vlada je sklenila zaprositi za vezniške visoke komisarje, da intervenirajo pri sovjetskem visokem komisarju zaradi olajšanja prometa med sovjetsko cono in Zahodom. Vlada želi, da bi bil ta promet za nemške državljane možen brez potnega lista.

Japonski ujetniki na Kitajskem

Tokio, 25. avgusta (UP). — V poročilu, ki ga je poslal predstavnik japonskega parlamenta posebni komisiji OZN za vojne ujetnike v Zenevi, je navedeno, da je na Kitajskem po končani vojni umrlo okoli 246.000 japonskih ujetnikov in da jih je ostalo še nad 93.000.

Stavka elektrotehničnih delavcev v Angliji

London, 25. avg. (Tanjug). V desetih važnih industrijskih središčih v Veliki Britaniji se je večer začela stavka delavcev elektrotehničnih podjetij. V stavki sodeluje 1.500 delavcev. Stavka je zajela nekatera važna in industrijska podjetja, med njimi: tiskarna podjetja za raziskovanje atomske energije, novo petrolejsko rafinerijo, tovarno jekla, londonsko letališče in še nekatera druga podjetja. Sindikalna zveza elektrotehničnih delavcev je večer sporočila, da bo od časa do časa organizirala stavke, da bi prisilila upravo podjetij, da povečajo plače elektrotehničnih delavcev.

Washington, 25. avg. (AFP). Član ameriške nacionalne komisije za atomsko energijo Zuckert je izjavil, da se strinja s zahtevami, naj se ameriška javnost bolj seznanja z napredkom pri proizvodnji atomskega orožja. Pripravljanje podatkov o tej

V Zahodni Nemčiji kandidira 18 strank

V vseh devetih deželah kandidira samo osem strank — Dve novi stranki kot zbirališče nacistov — Kandidatne liste, ki niso mogle dobiti 2500 predlagateljev

Bonn, 25. avgusta. V roku, ki je določen z zahodnonemsko ustavo, je vložilo 18 strank svoje kandidatne liste. Osem strank kandidira v vseh devetih deželah zvezne republike. Te stranke so: Krščansko-demokratska unija (CDU), Socialistična stranka Nemčije (SPD), Svobodna demokratična stranka (FDP), Nemška stranka (DP), Komunistična partija, Vsenemški blok (BHE), Vsenemška ljudska stranka (GVP) in Nemška stranka rajha (DRP). Ostale stranke pa so vložile svoje kandidatne liste samo v nekaterih deželah. Med temi desetimi strankami je tudi nekaj novih strank, ki so se ustanovile nedavno in celo šele po razpisu volitev. Po razpisu volitev pa je bilo ustanovljenih tudi nekaj takih strank, ki niso mogle zbrati 2500 podpisov volivcev, kolikor jih je potrebnih za vložitev kandidatne liste v vsaki deželi. V nekaterih deželah so vložili svoje liste tudi kandidati, ki nimajo za seboj nobene stranke, »mpak so sami zbrali 2500 podpisov predlagateljev.

Med novimi strankami sta tudi stranki Nacionalna nemška socialna delavska stranka (NDSAP) in Nacionalno zbiranje (Nationale Sammlung — NS), pri katerih že naslov razodeva, da so se v teh dveh strankah zbrali nekdanji nacisti.

Sprejeme kandidatnih list bodo deželni volilni odbori danes potrdili ali pa odklonili, sprejete kandidatne liste bodo pa objavljene devet dni pred volitvami.

Zahodnonemški Bundestag se je na svoji zadnji seji zbral v Kölnu, namesto v Bonnu, kajti prav konec julija so parlamentarne posloje v Bonnu začeli preurejati. Zborniška dvorana mora biti namreč preurejena, kajti po volitvah, ki bodo 6. septembra, bo morala sprejeti 484

poslancev, namesto dosedanjih 402, pri čemer niso vsteti predstavniki Berlina (19), ki imajo svoje sedeže v Bundestagu, ni mogoče po glasovalne pravice. Za drugi Bundestag »Zvezne republike Nemčije« je določen nov volilni zakon. Po tem zakonu bodo polovico poslancev — 242 — izvolili v volilnih okrajih po načelih relativne večine, kot po prejšnjem volilnem zakonu. Drugo polovico poslancev pa bodo izvolili s pomočjo deželnih list. Tako bo vsak volivec oddal po dva glasova: enega za kandi-

data, ki ga voli, drugega za stranko, katero podpira.

Volivec ima pravico oddati svoja glasova različnim strankam. Volilni listek je razdeljen na dve polovici: na levi so v črnem tisku natisnjena imena kandidatov, ki jih volijo v določnem volilnem okraju, na desni strani glasovnice pa so v modrem tisku natisnjena imena strank, ki se potegujejo za položaj v deželni vladi. Stranke, ki bodo na deželni listi dobile zadostno število glasov, bodo po poropcu poslane svoje predstavnike v Bundestag. Kandidate, izvoljene neposredno, bodo najprej pristiželi v število, ki ga ima pravico poslati vsaka stranka na podlagi uspehov deželne listice v bonnski parlament. Tako se lahko zgodi, da stranka ne bo poslala nobenega kandidata v Bundestag na podlagi glasovanja po deželni listici, če bo že pri posameznikih dobila odgovarjajoče število mest.

Zelo važno določilo v novem volilnem zakonu je zaporna klavzula. Stranke, ki bi v vsezveznem merilu dobile manj kot 5 odstotkov oddanih glasov, ne bodo dobile nobenega mandata. Ta klavzula naj bi preprečila nastajanje malih strank in manjših skupin.

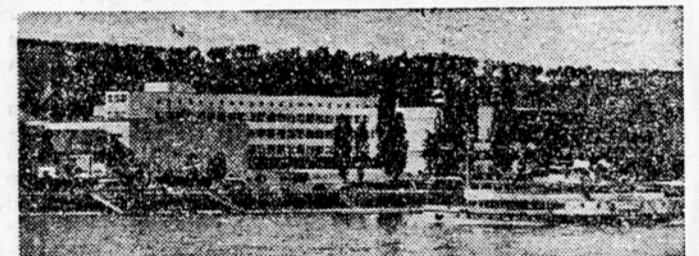
V svoji štiritletni delovni dobi se je zahodnonemški Bundestag le malo spremenil. Ko je bil dr. Adenauer z enim samim glasom večine izvoljen za zveznega kanclerja, je bil razpored mest v bonnskem parlamentu naslednji:

CDU/CSU (katoliki)	140
SPD (socialni demokrati)	131
FDP (liberalci)	52
Deutsche Partei	17
Baierpartei	17
KP	15
Zveza za gospodarsko obnovo	12
Center	10
Nacionalna desnica	5
Neodvisni	3

Ob koncu pa je bila slika v Bundestagu po raznih pregrupacijah naslednja:

CDU/CSU	144
SPD	130
FDP	51
Deutsche Partei	20
Federativna zveza (Bavarska stranka in center)	19
KP	14
Zveza za gospodarsko obnovo	5
Neodvisni	13

Krščansko-demokratska unija (CDU), ki jo vodi dr. Konrad Adenauer, Krščansko-socialna unija (CSU) pod vodstvom dr. Hansa Erharda, Svobodna demokratična stranka (FDP) — Franz Blücher in Nemška stranka (Deutsche Partei) — Heinrich Hellwege — so lani sklenili osnovati koalicio, ki je podpirala Adenauerjevo vlado.

Palaca Bundestaga v Bonnu

ZADNJI TELEGRAMI

prve izdaje

Pariz, 25. avg. (r) Popoldne je komunistična središčna zveza po zveza železniške delavce, da se vrnejo na delo. Trenutno je na delu že približno 80% železniških delavcev in uslužbencev. To je prvo bistveno izboljšanje, odkar se je pričela stavka v Franciji. Podobno izboljšanje je tudi v pošti, telegrafski in telefonski službi. V rudnikih v severni Franciji stavka še traja.

Rim, 25. avg. (r) Ministrski predsednik Pella je kot finančni minister podal v parlamentu poročilo o finančnem položaju Italije. Izjavil je, da se je narodni dohodek povečal od 9000 milijard lir na 10000 milijard. Povečala se je tudi industrijska proizvodnja, produktivni stroški pa so se zmanjšali. S tem bo močno izboljšala življenjski pogoje in zmanjšanje brezposelnosti.

Tokio, 25. avg. (r) Formacija najkovejših ameriških bombnikov tipa B-36 je brez pristanka preletela Tih ocean iz ZDA na Japonsko. To je prvi tak množični po-

let na veliko daljavo. Število bombnikov v formaciji ni bilo obiljavljeno. — Bombniki B-36 imajo akcijski radij 16.000 km in lahko nosijo atomske bombe.

Atene, 25. avg. (r) Grški kralj in kraljica sta danes obiskala otok Zaante. Od sinoči prvič po več kot štirnajstih dneh niso na Jonskih otokih zabeležili nobenega potresa.

Rim, 25. avg. (r) Novi poveljnik Atlantskega pakta za Južno Evropo admiral Fechteler je bil danes 20 minut na uradnem obisku pri italijanskem ministrskem predsedniku Pelli.

New York, 25. avg. (r) Iz krogov delegacije ZDA pri OZN se izve, da bodo ZDA na jutrišnji seji Varnostnega sveta OZN nastopile proti razpravi o arabskem predlogu glede Maroka. ZDA menijo, da dogodki v Maroku ne ogražajo svetovnega miru in mednarodne varnosti. Predi razpravi o Maroku se je izrazila tudi britanska vlada.

Tei Aviv, 25. avg. (AFP) Izraelško vojaško sodišče je izrekel sodbo nad organizatorji in izvršilci atentata na poslojca sovjetskega in češkoslovaškega poslanstva. Od 15 obsojenih je bil eden od njih oproščen, medtem ko so bili ostali obsojeni na zaporne kazni.

Atene, 25. avg. (Tanjug) Na grško-bolgarskih razgovorih o obmejni črti na reki Marici so dosegli sporazum, po katerem bo mejna črta šla po sredi rečne struge. Na tri sporne otoke — Alfa, Beta in Gamá — bodo postavili znamenja, da bi v prihodnosti ne prišlo do obmejnih incidentov. Od turške vlade bodo zahtevali dovoljenje za letalski nosilec ozemlja, da bi s tem olajšali trasiranje mejne črte.

Sovjetska podjetja v Vzhodni Nemčiji

Berlin, 25. avg. (AFP) »Berliner Zeitung«, ki izhaja v sovjetskem sektorju Berlina, je danes objavila seznam podjetij, ki bodo na podlagi moskovskega sporazuma izročena vladi Vzhodne Nemčije. Na tem seznamu je 33 delniških družb, med katerimi je tudi sovjetska delniška družba »Bismut A. G.«, ki eksplozivna rudnike urana na Saksenskem. Na seznamu je 18 tovarnih težkih strojev, 5 topilnic in jeklaren, 8 kemijskih tovarn, med njimi tudi podjetje »Buna und Leunac.

Razgovori o atomski energiji

London, 25. avg. (AFP). V naslednjih dneh bodo važni razgovori o atomski energiji med delegacijo ameriškega kongresa in med lordom Chervellom, svetnikom britanske vlade za znanstvena vprašanja. V ameriški delegaciji je osem strokovnjakov. V dobro informiranih krogih naglašajo, da bodo na tej konferenci razpravljali predvsem o tem, kako naj se v bodočnosti zavarujejo atomske skrivnosti. Na konferenci bodo tudi govorili o sodelovanju ameriških in britanskih strokovnjakov pri novem britanskem poskusu z atomsko bombo v Avstraliji.

Washington, 25. avg. (AFP). Član ameriške nacionalne komisije za atomsko energijo Zuckert je izjavil, da se strinja s zahtevami, naj se ameriška javnost bolj seznanja z napredkom pri proizvodnji atomskega orožja. Pripravljanje podatkov o tej

S POHODA IGRALSKE SKUPINE IX. KORPUSA

Vesela in pristrčna snidenja

Tako so se pozdravljali stari znanci v Česouli

Od vasi do vasi se pomika igralna skupina IX. korpusa. Povsod, kamor pride, je praznik za vso vas. Črni vrh je sprejel nekdanje borce z zastavami, dvorana, kjer so nastopili, je bila polna cvetja. Vseh nestrpnih poslušalcev, ki so hoteli spet slišati in videti svoje stare znance, pa dvorana ni mogla sprejeti. Tu di na Predmeji je nad 350 domačinov toplo sprejelo svoje nekdanje borce. Ob ponovnem snidenju je za zabavala tudi Tmovo. Tudi tu je bilo mnogo ljudstva. Z nepopisnim veseljem pa so jo sprejeli partizanske Lokve. Tu kar ni hotelo biti konca stiskanja rok s starimi znanci, dobrih mamicami, ki so dajale v težkih dneh borcev vse od krompirja do zadnjega koščka kruha. Nato je skupina nadaljevala pot v Cepovan — v svojo nekdanjo drugo trdnjavo. Miting so priredili v mizarški delavnici in nad 500 ljudi se ga je udeležilo. Sledilo je spet dolgo v noč rajanje in obujanje spominov. Noč pa so člani igralne skupine prespali pri gostoljubnih Čepovancih, ki so jim odstopili svoje postelje. Nadse pristrčen je bil sprejem igralne skupine tudi v Lokovcu. Tudi tu so jih sprejeli z velikim slavalokom in godbo. Ceprav

je bil četrtek dopoldan, ko je navadno vse na delu, se je v Lokovcu zbralo nad 250 ljudi, vsi lepo oblečeni kot na praznik, so sprejeli svoje nekdanje borce. Program na mitingu so morali kar sproti podaljševati, ker jih Lokovčani enostavno niso pustili stran. Lokovčani so praznovali, plesali in se veselili, ker so prišli med nje spet stari znanci. V Mostu na Soči pa je nad 500 domačinov in letoviščarjev sprejelo igralno skupino. Med njimi je bilo tudi 30 letoviščarjev Angležev. Tudi tu niso hoteli skupine pustiti naprej. Vedno znova in znova so morali podaljševati spored, s katerimi niso navdušili samo domačinov, temveč so z njim navdušili in prav globoko presenetili tudi Angleže. Zapeli so namreč angleško vokalno pesem: »Daleč zdaj so domači kraji«. Nadse uspel miting je bil tudi v Tolminu, kjer se je zbralo nad tisoč ljudi. Naprej je pot vodila skupino po Tolminskem. Na tej poti jih je lepo sprejel Kobard in so priredili uspel miting v Borjani in vasičah ob cesti proti Bovcu. V tem lepem kraju pa dvorana kar ni mogla sprejeti vseh ljudi. Bovčani so s številnim cvetjem pozdravili člane igralne skupine, dekleta pa so vsem pripela šopke. Drugi dan je uživala stara partizanska Česouča lepe spomine ob junaških partizanskih pesmi in recitacijah. Tudi v Soči so doživeli »Jocotovi fantje in dekleta« vres pristrčen sprejem. V Trenti pa so zvečer priredili miting prav v isti gostilniški sobi, kjer so ga imeli med borbo. Ob vseh teh mitingih in pristrčnih ganljivih sprejemih pa je lahko človek videl, kako neskončno je primorsko ljudstvo ljubilo in še ljubi svoje borce za svobodo, svoje osvoboditelje. Lepa partizanska pesem in borbeno partizanska beseda je prebudila v Primorcih spet vse tiste svetle

spomine na velike čase, ko se je Primorska z vsem srcem borila za svojo osvoboditev. Zato so tudi ti mitingi prava mobilizacija Primorske za praznik na Okroglici. »Tam se spet zberemo, da ponovno manifestiramo to, za kar smo s. borili v narodno-osvobodilni borbi,« obljubljajo kulturnikom IX. korpusa v vseh vaseh. Igralski skupini pa so Primorci tudi nadse hvaležni za njene nastope in ponovne obiske. To nam pove tudi pismo, ki smo ga prejeli od prebivalcev občine Cepovan. V njem pravijo med drugim: »Velik praznik je bil za vse, ko nas je obiskala igralna skupina IX. korpusa. Za njihov obisk in čudovit nastop se jim najpristrčneje zahvaljujemo ter jim ključno: Nasvidenje na Okroglici, tja pridemo skoraj vsi!«

Za zboljšanje tehnične zaščite in proizvodnje varilnih plinov

Za nagli razvoj jugoslovanske industrije je med drugim značilen izredno velik porast potrošnje tehničnih varilnih plinov, kisika in acetilena — disous, saj je vsako varilno mesto ne le v pogojih tekoče kovinsko-obdelovalne proizvodnje, temveč prav tako pri številnih montažah novih tovarnih, hidrocentral in velikih remontnih delavnicah njihov potrošnik. Tako je Tovarna dušika Ruše prodala v letu maksimalne predvojnne potrošnje (1939) 79.012 kg kisika in 19.954 kg disousplina v jeklenkah, a v letu 1952 že 2.013.239 kg kisika ali 25 krat več in 208.055 kg disousplina ali 10,4-krat več kot v omenjenem predvojnem letu. Kljub temu, da je dograjena nova velika kisikarna v Železarni Sisak in povečana

proizvodnja v starih, še vedno primanjkuje varilnih plinov, s čemer je čestokrat ogrožena važna proizvodnja. Razen tega je v današnji praksi proizvodnje in manipulacije z varilnimi in ostalimi tehničnimi plini vedno več tehnično nedopustnih in zato nedovoljenih posegov, ki resno ogrožajo varnost pred nezgodo prizadetega osebnih delavnicah njihov potrošnik. V današnjih proizvodno-gospodarskih razmerah predstavljajo grlo proizvodnje tehničnih plinov jeklenke, v katerih se ti plini pod določenim pritiskom transportirajo od proizvajalca k potrošniku. Od brzine te cirkulacije pri danes zelo omejenem številu jeklenk, je torej predvsem odvisno, kako hitro

se bodo te zopet pri proizvajalcu plinov napolnile in prišle v ponovno uporabo k potrošniku. Ni pa zadosti, da jeklenke samo dovolj hitro cirkulirajo, temveč je enako važno, da je vsa jeklenka, predvsem pa ventili, pri tem vedno v tehnično urejenem stanju, tako da se pri proizvodnji kot potrošnik lahko takoj uporabijo. Koliko nepotrebnih, zamudnih in dragih popravil je treba žal dnevno izvrševati, samo v popravilnici jeklenk v Rušah, bi vedeli najbolje povedati tisti delavci, ki jih vsakodnevno izvršujejo — pri tem pa zaradi tega iz prometa izločene jeklenke kljub veliki potrebi brezkoristno postajajo po kotih polnilnice, medtem, ko se del kisika spušta v zrak. Taka malomarnost, zlasti pri grobem ravnanju z občutljivimi ventili, ki je čisto sicer tudi posledica neznanja, pomeni pri stalnem ponavljanju vedno istih napačnih tujih je pravo brezvestnost, ki povzroča celotnemu gospodarstvu veliko škodo. Če zaradi grobosti pri manipulaciji često posneti priključni navoji na kisikovih ventilih lahko pri polnitvi odtrgajo priključne cevi (kot se je tudi že zgodilo) in nevarno, če že ne smrtno, ranijo delavca, ki moč manipulirajo pri polnitvi. Vedno več je primerov, da zlasti po novih velikih tovarnih manipulirajo z varilnimi plini in celo varijo delavci, ki ne poznajo niti osnovnih predpisov za delo, katera opravljajo, pri čemer često le slučaj prepreči težke nesreče. Pogosti so primeri, da v Tovarno dušika v Rušah pošiljajo v polnitev jeklenke, ki so v tehnično pogledu povsem neprimerne in bi že pri sami polnitvi lahko povzročale hude nesreče, da ne govorimo o mastnih ventilih, ki so često razbiti, o manjkajočih ali polomljenih zaščitnih kapah, po tolenih in vrtilih jeklenkah itd. Tako, lahko se reče tehnično anarhično stanje v veliki meri podpira dejstvo, da vse do danes ni razen že davno preživelih skopih starih jugoslovanskih predpisov nobenih preciznih določb in sodobnih uredb s sankcijami glede manipulacije in prometa s tehničnimi plini ter o uradnem pregledu jeklenk, ki ga sicer sedaj oprav-

pisma uredništvu

RESNICA O »ČRNEM FONDU« DOMŽALSKE OBČINE

V Slov. poročevalcu z dne 12. t. m. je bil objavljen dopis, ki govori o »črnem fondu« domžalske občine. Ta dopis so izkoristili ljudje, ki ljudski oblasti nikdar niso želeli dobrega ter začeli razvijati razne neutemeljene govorice in klevete na račun ljudskega odbora in njegovih funkcionarjev. Na svoji zadnji seji je ljudski odbor, potem ko je računsko komisija pregledala vso zadevo, po obirni razpravi ugotovil naslednje: V resnici ne gre za nikak skrivni »črni fond« temveč za izredno izvenproračunsko finančno sredstvo, o katerih je LO razpravljalo o začetku letošnjega leta. Tedaj je ljudski odbor sklenil, da razproda star in za LO neuporaben material, ter določi namen uporabe teh sredstev. Ocenitev in razprodajo je izvršila posebna komisija, ki jo je določil LO. K izkupičku od prodanega materiala so se pridružili še presežki likvidiranih občinskih podjetij, ki jih je NB stavila na razpolago LO. Za vsa ta sredstva je bil pri NB odprt poseben

depozitni račun, le zelo majhen del teh sredstev se je obdržal v naradni blagajni za nujna tekoča izplačila v gotovini tako, da se je velika večina izplačila potom NB. O vseh teh sredstvih, ki jih je bilo 260.000 se je vodila točna in stroga evidenca s potrebnimi dokumenti. LO je na seji pregledal vsa izvršena izplačila in ugotovil, da ni bilo nobeno izplačilo neutemeljeno in nepotrebno. Kritizirana pa je bila edino napaka, da je predsednik LO odredil izplačilo nagrad uslužbenecem za izvršeno nadurno delo za vse leto 1952 po povsotovarnju le z nekaterimi odborniki in brez predhodnega sklepa seje LO. Vendar je tudi tu LO ugotovil, da so bile nagrade več kot zaslužene in pravilno razdeljene. Če se primerja plače občinskih uslužbenecv in plače uslužbenecv v gospodarstvu za enakovredno delo, se lahko trdi, da izplačane nagrade v višini 3000 do 7000 din, te razlike še zdalek ne nadoknadajo. Nagrade ni prejel nihče od članov LO, niti predsednik.

Glede uporabljanja izvenproračunskih sredstev ni občina Domžale nikaka bela vrana, kajti dejstvo je, da so si zaradi stisnjenega proračuna in njegove neelastičnosti vsi LO več ali manj pomagali s takimi izvenproračunskimi sredstvi in da so dosedaj organi v praksi do sedaj to tolerirali. Toliko o pojasnilo vsem občanom in v odgovor vsem tistim, ki bi iz mube radi napravili slona. Slavko Zule predsednik LOMO Domžale

CENE SO ZNIZALI

Na številne pritožbe abonentov, da je hrana kljub splošni poccenitvi živil v sedanjem letnem času ostala pri isti ceni, je Ljudska restavracija v Ljubljani poskusila cene znižati. To ji je uspelo na veliko zadovoljstvo abonentov, ki so tudi sicer zelo zadovoljni s hrano. To označuje tudi njihovo številno, saj jih je na hrani nad 1000. Med njimi so ljudje raznih poklicev, ki si želijo domače hrane. Celo kosilo ne stane več kot 48 din a z mesom 60 din. Obroki so na izbiro. Pri tem pa se je kakovost hrane znatno zboljšala. A. Z.

„Ljubljanska“ napada Tržišče

IX. brigado smo pustili na Trebelnem, mi pa smo se v dolgi nepregledni koloni pričeli spuščati v dolino. Naprej predhodnica, bataljoni, topništvo, pa inženirci in ostale enote. Vedno bliže smo bili cilju. Dolga, temne sence košatih dreves so na nas objele in vsebolj se je temnilo.

Komandant Franci Rojšek. Jaka in politkomisar brigade Ignac Ferfila. Nace sta bila z nami. Sla sta peš ob koloni in se pogovarjala z borci. Akcija, ki je bila pred nami, je bila tolikšnega pomena, da smo morali paziti na vsak korak. Razporeženi, ki je navdajalo borce, bi vsekakor odgovarjala pesem, toda ob prihodu v Lakiško dolino, ki so jo že kontrolirali Nemci in belogardisti, smo morali biti previdni. Ko smo prišli na glavno cesto, ki veže Mokronog s Skočianom in Novim mestom, je bila že prava noč. Moralo je že biti okrog polnoči, ko se je kolona ustavila. Po ustem telefonu je prišlo povelje: »Stroga tišina!« Ob koloni se je slišalo samo tekanje kurirjev in tistih, ki so bili klicani na čelo kolone, kjer je bil štab brigade.

In kakor vedno, tako je bilo tudi danes. Po poveljih, ki smo jih prinesli, se je začelo. Za prvim bataljonom je odšel tretji bataljon, drugega smo pustili na Medvedjeku, mi pa smo se iz vasi spustili malo niže ter se levo in desno ob poti, ki pelje v Tržišče, pričeli razvijati v

strelce. Počasi in previdno, da bi ne izgubili zveze med sabo smo v največji temi pričeli plesti jekleni zid okrog Tržišča in brezskrbnih izdajalcev slovenskega naroda — Rupnikovih domobrancev. Borili smo se s tem in za vsako ped zemlje. En sam nepreviden korak, ena sama suha vejica, ki bi počila pod nogami, in — naš načrt bi bil pokvarjen. Medtem, ko so se bataljoni razporejali in v obliki ogromne podkve obkoljevali Tržišče, se je na Medvedjeku pripravljalo topništvo, da s prvim svitvom stopi v akcijo in da znak za začetek napada.

Naloga, ki je stala pred brigado, je bila velika, ena največjih, kar jih je doslej dobila »Ljubljanska« brigada. Drago, ki je že na Medvedjeku zapustil brigado, se je oglašil po telefonu in sporočil, da se njegovi fantje nahajajo v neposredni bližini Sv. Jurija nad Tržiščem in da je pripravljen stopiti v borbo. Do jutra se je obroč že toliko približal prvemu bunkerjem, da se z začetkom izvajanja načrta ni moglo več čakati. Nahajal sem se z Jakom na cesti pod cesto 278, dobrih 200 m od Tržišča. Nedaleč pred nami, na desni strani ceste, je bil bunker. Bil smo tako blizu, da smo slišali korake stražarja in celo zehanje.

Nastopil je najtežji trenutek, to je tisti, ko človek nima nobenega dela več. Čakanje, to je tisto, kar je najbolj ubijalo borce. Bleda jutranja svetloba je končno vendarle začela preganjati temo in svetle zvezde z neba. Za nami, skoraj na hribu, je naenkrat strahovitno počilo. Rezek žvižg je zapiskal nad nami sivi glavami in izgubil pred nami v dolini. Borba se je začela. Za prvo granato je zažvižgala druga, tretja... Po gr-

Prejel sem protitankovsko puško in stekel po cesti navzdol. Domobranci so še vedno bili v bunkerju. Dolgi rafali, s katerimi so zadrževali naše fante, niso hoteli pojenjati. Ko so borci videli, da jim je prišla v pomoč protitankovska puška, so pričeli vriskati in peti. Počil je prvi strel. Nekdo v bunkerju je zatakoal. Šest domobrancev je tedaj naenkrat skočilo iz bun-

Minometaiski oddelek »Ljubljanske«

kerja in pričelo teči proti vasi. Toda niso prišli daleč — dve lahki »bredice in ena težka, so jih v trenutku pokosile. Bunker je bil uničen — pot je bila prosta. Fantje so zavriskali in se pognali naprej proti Tržišču. Takoj po tem, ko je bil bunker uničen in ko so borci nadaljevali z jurišem proti vasi, pa je do nas ves upehan pritekkel tovariš Ferfila. Toda bilo je prepozno. Na cesti je našel še mene in Mirka Bižala, brigadnega orožarja. Nisva vedela takoj kaj reči, toda videla sva, da mora biti nekaj važnega. Po hitela sva z njim skozi grmovje na desno stran od Tržišča proti severu. Med potjo sva zvedela, kaj se je zgodilo. Nemci in domobranci so pričeli bežati iz Tržišča proti Litiji. Morali smo jim presekati odstopnico. Med potjo smo dohiteli še komandanta brigade Jaka, ki je prav tako hitel proti vodi pri Spodnjih Vodaljah. Pri mlinu ob cesti smo se pred majhnim mostičkom ustavili. Na cesti je stala avtoblindo. Bila je prazna. Komaj smo imeli toliko časa, da smo videli kje smo, ko so se od Tržišča sprost po cesti in po polju pripodile gruce domobrancev in Nemcev, ki so v paničnem begu metali od sebe vse — orožje, municijo, opremo... Tekli so naravnost pred naše cevi. Jaka je užgal s

svojo brzostrelko v največjo gruco, ki je pritekla po cesti. Iz razdalje 10 m jih je kosil kot travo. Bižal, ki je že vse puškino strelivo porabil, je streljal z revolverjem, jaz pa sem polnil puško in streljal v gomile, ki so bežale pred nami. Po cesti je z velikim kolvkom v rokah tekel nek višji nemški oficir. Oba z Jakom sva naenkrat užgala na njem. Izpuštil je

koveč, napravil še nekaj korakov in se prekopicnil čez glavo. Toda ta naša neprevidnost je bila kmalu grenko plačana. Od navdušenja bi skoraj pozabili, da jo lahko tudi nam kdo zagode. Nemci in domobranci, ki so še vedno bežali iz Tržišča, so morali opaziti, da sprejda na cesti nekaj ni v redu. Toda to pot smo se imeli zahvaliti edine Nacetovi brzostrelki. Medtem, ko smo bili Jaka, Bižal in jaz na cesti, je bil Nace malo bolj zadaj pri nekem drevesu. Ko smo streljali, ne menec se zato, kaj se za nami dogaja, je za našim hrbtom Ferfila nekaj zavpil. Instinktivno smo se vrgli na tla, v tem pa je zaropotala Nacetova brzostrelka. Šele tedaj smo videli, kaj bi se nam lahko pripetilo. Nekaj Nemcev nam je prišlo za hrbet, ki jih je na vso srečo Nace v pravem času opazil in nas s svojim krikom opozoril na nevarnost ter se enkrat poskusil svojo brzostrelko. Bili smo rešeni.

Za zadnjimi Nemci, ki so bežali iz Tržišča, so po cesti pritekli naši jurišači. Vrnili smo se proti postojanki. Tržišče je bilo osvobodeno, močni bunkerji so bili razbiti, v razvalinah bunkerjev pa je našlo smrt 62 domobrancev in Nemcev. To je bila ena največjih zmag, ki jih je dosegla »Ljubljanska« brigada. V skladiščih, ki so ostali popolnoma nepoškodovana, je brigada zaplenila ogromno vojnega materiala: nekaj sto pušk, mitraljezov, bomb, streliva, dva kamiona ter drugo.

Za naciste ni mesta med nami

Po desetih letih se je na celjskih ulicah spet pojavil Hans Kodela in mnogim je zaprlo sapo od začudenja, ko je v krogu svojih nekdanjih prijateljev z glasnim nemškim govorjenjem po celjskih ulicah manifestiral svojo nemško-biherjansko miselnost. Hans Kodela v Celju dobro pozna. Pred vojno je bil učitelj. Čeprav je bil sin slovenske matere je kaj kmalu postal odpadnik in se vključil v krog najbolj zagriženih celjskih nemčurjev. Vse svoje delovanje je usmeril sovraštvo do Slovencev in bil eden vodilnih članov hitlerjanske špijonaže — Kulturbunda. Celjski učitelji se še prav dobro spominjajo, da je ob prihodu Nemcev izročil gestapu poseben zemljevid, na katerem so bili pri vseh napisani tudi naslovi učiteljev s posebnimi pripombami, ki so bile povod kasnejšim dejanjem gesta-

pa: izselitvam, internacijam in ubijanju. Njegovi nekdanji učenci se je prav aavro spominjajo, kako jih je v predprilski Jugoslaviji vneto potujčeval. Sedaj pa se naenkrat pojavi Hans Kodela na celjskih ulicah kot v pljeb svojim žrtvam, češ da je kljub svoji umazani preteklosti še vedno živ. Misli, da s tujim potnim listom lahko manifestira svojo zločinsko preteklost. Ni ga bilo stvariti v prav tisto gostilno, iz katere so ga nekoč študentje pred vojno vrgli in mu njegove biherjanske bete dokolenice polili s črnolom. Hans Kodela je že 14 dni bival v Dramljah, vstopna viza mu pa velja še do konca meseca. Čudno, da ga Drameljčani niso pognali iz svoje vasi, saj ga dobro poznajo. Mar v Dramljah ni političnih organizacij, mar ni Zveze borcev? Ali se je pa pri njih morala tudi vgnezditi tista nezdrava miselnost, ki se je pojavila po nekaterih naših gostinskih obratih, češ da je treba za par grošev ali nekaj pfe-nigov zatajiti svoj narodni ponos? Se mar člani Zveze borcev in Socialistične zveze v Dramljah ne zavedajo, da je treba ločiti med vjudnostjo do domačih in tujih turistov in med odločnim odgovorom sovražnikom našega ljudstva, ki skušajo izkoristiti našo gostoljubnost?

»Ljubljanska« na pohodu

Prav tako pa bi morala naša predstavnostva v inozemstvu bolje paziti da tudi turistične vize ne izdajajo takim ljudem, ki pri nas nimajo kaj iskati. Zahteva Celjanov pa je, da naši oblastveni organi takoj izrečejo Hansa Kodela preko meje. Jurček Krašovec

V nedeljo vsi na Golo, kjer bo proslava 10-letnice ustanovitve »Ljubljanske brigade«!

V Moravčah so zavirali delo komisije za zemljiški sklad

Glede na to, ker so nekatere vasi v moravški občini v višinskih legah, je komisija za zemljiški sklad ljubljansko-okoškega okraja poslala v to občino že nekaj dni pred sprejetjem zakona o zemljiškem maksimumu geometra z nalogo, da ugotovi spremembo kultur in katastra — med neobdelovalno zemljo je štel pašnike, košenice VII. in VIII. razreda itd. — od tedaj, ko je bil le-ta izdelan. Nekateri večje kmetje so prihod geometra temeljito izkoristili. Zahtevali so, naj uvrsti travnike med pašnike. Cilj teh zahtev je jasen. Računali so, da se jim bodo na podlagi tega obdelovalne površine čim bolj zmanjšale, zaradi česar bi jim bilo odvzeto tudi manj zemlje. To so poskušali celo večji kmetje v Moravčah, v dolini, kjer so najboljših travnikov. Ponekod so med drugim trdili, da so njihove parcele v previsokih razredih in da je zemlja slabša. To se je nanašalo v glavnem na odmero davka, ki je glede na to po njihovem mnenju previsok.

Ko je sredi tedna obiskala občinska komisija za zemljiški sklad, je na podlagi ugotovljenih podatkov ugotovila, da bo odvzeta zemlja enajstim kmetom namesto 23, kakor je prvotno kazalo. To pa v glavnem zaradi tega, ker je komisija upoštevala spremembo kultur, ki se je izvršila pred časom. Pri zaslišanju so delo komisije precej zavirali nekateri večje kmetje, ki sploh niso hoteli

Spomin na velik partizanski miting v Erzeltju

Med narodnoosvobodilno borbo je bilo politično delo na Primorskem izredno živahno. Aktivisti so vztrajno in nenehno objasnjevali ljudem cilje NOB ne samo na osvobojenem teritoriju, temveč tudi v okupatorskih postojankah. Uspehi partizanskih edinic na Primorskem in po vsej ostali Jugoslaviji so dvigali moralo pri civilnem prebivalstvu, ki je niso mogli omajati še tako besni sovražni vdori, požigi vasi ter umorj slovenskega življa.

Med narodnoosvobodilno borbo je bilo politično delo na Primorskem izredno živahno. Aktivisti so vztrajno in nenehno objasnjevali ljudem cilje NOB ne samo na osvobojenem teritoriju, temveč tudi v okupatorskih postojankah. Uspehi partizanskih edinic na Primorskem in po vsej ostali Jugoslaviji so dvigali moralo pri civilnem prebivalstvu, ki je niso mogli omajati še tako besni sovražni vdori, požigi vasi ter umorj slovenskega življa.

Na tem veličastnem mitingu, ki se ga gotovo še danes spominjajo vsi udeleženci, se je zbralo več kot 6000 ljudi, ki so v nepopisnem navdušenju manifestirali svojo pripravljenost boriti se za svobodo in neodvisnost domače zemlje.

Na tem zboru so bili navzoči tudi oficirji zaveznih vojaških misij, ki so navdušeno gledali razpoloženje ljudstva in se čudili velikanski udeležbi ter organizacijski sposobnosti političnih aktivistov, ki so sredi okupiranega ozemlja uspešno organizirali ta veličastni zbor in zbrati skupaj to velikansko množico ljudi. Misije so dobro vedele, da so se morali ljudje prepričati skozi sovražnikove zasede in biti pripravljani, da iztrjujejo svoja življenja. To je bila močna manifestacija enotne misli, in enotnega nastopa. Tu se je pokazalo, kaj zmora zavedna sila organiziranih množic in da je ni ovir, ki bi mogla to silo zlomiti.

Ta miting je bil nedvomno ena največjih in veličastnih manifestacij, ki bo ostala v večnem spominu ne samo udeležencem tega zbora, temveč tudi deset in deset tisočim Primorcem, ki so videli skupine in kolone, kako korakajo skozi njihove vasi na ta zbor.

Ob velikem prazniku desete obletnice ustanovitve primorskih brigad in priključitve Primorske k Jugoslaviji, bodo primorski ljudje obudili spomine na to veličastno zborovanje, ki ima z ozirom na težke okoliščine, v katerih se je vršilo, izredno velik pomen. Zavedali se bodo, da brez take odločnosti in pripravljenosti na žrtve ne bi bilo osvoboditve in Primorske ne bi bila priključena v socialistično Titovo Jugoslavijo.

Uspešno opravljen zemljiškoknjižni tečaj

Pretekli teden je bil zaključen 6 tedenski zemljiškoknjižni tečaj, ki ga je organiziral za sodne uslužbence Državni sekretariat za pravosodno upravo LRS v prostorih Justične palače v Ljubljani. Tečaj je do zaključka obiskovalo 18 kandidatov in kandidatk, sodnih uslužbencev iz raznih krajev Slovenije, ki so pokazali mnogo vneme pri študiju. Ob zaključku tečaja so položali zaključni izpit, ki je prav dobro uspel — 6 tečajnikov je bilo pripravljenih k državnemu strokovnemu sodnemu izpitu ter so za vsi položili z odlično oceno.

Danes občutno primanjkuje zemljiškoknjižnih uradnikov ter si pravosodna uprava resno prizadeva izpopolniti vrzeli v vzgojo novih kadrov in je bil ta tečaj zelo dobrodošel.

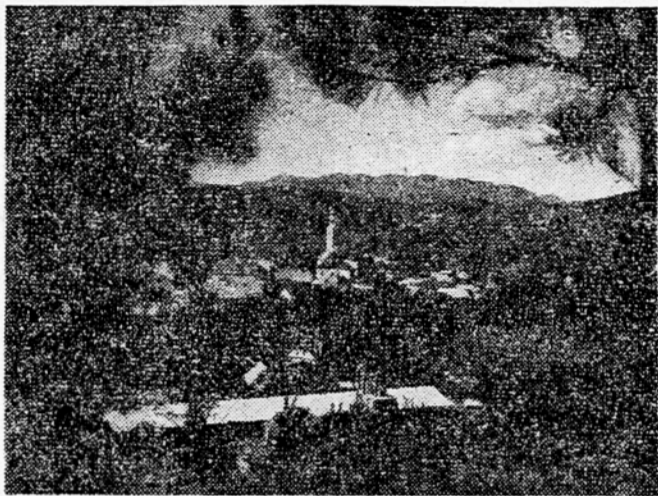
V ptujskem okraju so odkupitvene prve površine nad 10 ha

Okrajna komisija za izvedbo zakona o zemljiškem maksimumu in zakona o odpravi vinskih odnosov je danes izdala prve odločbe o odkupu preseljenih kmetijskih posestev nad 10 ha. Komisija ima pripravljena toliko materiala, ki so ga njene podkomisije pripravile z zaslišanji, preverjanjem na terenu in cenitvami, da bo odsele dnevno izdajala odločbe. Prvi, ki so dobili odločbo o odkupu nad 10 ha obdelovalnih površin, so kmetje iz občine Cirkovci, kjer imajo v ptujskem okraju tudi največ primerov kmetov z nad 10 ha obdelovalnih površin. Tako je dobil odločbo med drugim: Pernat Jože in Kata-

Mihovec 44, ki bosta do 10 ha na lastnem predlogu 1 ha 34 a 12 m² zemljišča in bosta do 10 ha do 80.472 din. Dalje Dobrek, ki ima v Marija Srečkova 2, ki bosta oddala 5 ha 93 a 17 m² zemlje ter bosta za to prejela 339.092 din. Dolenc Simon in Marija iz Mihovca 31, ki bosta oddala 9 ha 51 a 99 m² ter bosta za to zemljo prejela 557.285 din.

Komisija ima pripravljena tudi je precej materiala in bo v prihodnjih dneh izdala tudi prve odločbe, s katerimi bodo odpravljani vinskih odnosi ter vinogradi odkupljeni, vinski čarji pa rešeni izkoriščanja.

Iz Grahovega pri Cerklju

Cerklju

Zdravni dom je Kmetijska zadruga v Grahovem pri Cerklju že v celoti dogradila. V domu bo imela svoje prostore trgovina, domače kulturno umetniško društvo pa dvorano in prenovljen oder za kulturne prireditve. Zdravni dom bo odprt v nedeljo, 30. avgusta.

Letošnje deževje med kosilno je oviralo pospravljanje sena iz Cerkljskega jezera. Kljub temu bi to lažje opravili, če bi bili vsi jarci očisti, zlasti jarek potoka Zevrovske in Grahovske. To vprašanje bi morala obravnavati kmetijska zadruga in občinski ljudski odbor ter poiskati sredstva za potrebno čiščenje vodnih jarčev in strug na Cerkljskem jezeru.

Dobra organizacija zdravstvene službe na Okroglic

Na zadnji seji sveta za ljudsko zdravstvo v Novi Gorici so med drugim razpravljali tudi o organizaciji zdravstvene službe na Okroglic. Predsednik sveta dr. Marušič je povedal, da bo pri zdravstveni službi v dneh proslave delovalo 130 zdravstvenih delavcev in aktivistov Rdečega križa. Na razpolago bodo štiri reševalni avtomobili in 10 postaj za prvo pomoč. Od teh bo ena na postajališču pri Voilji Dragi, druga na glavni cesti pod Sempasom, ostale pa na različnih krajih samega prireditvenega prostora. Postavljena bo tudi posebna baraka s 10 posteljami. V zdravilišču Sempeter bo pripravljena posebna zdravniška ekipa in 12 postelj. Prav tako bo

v pripravljeno zdravniško osebje v novourejeni vipavski bolnišnici, nadalje v Postojni, Sežani in Pivki. Le iz Tolmina še niso sporočili, kako mislijo urediti zdravstveno službo na postaji Most ob Soči in drugih krajih Tolminske.

V soboto 5. septembra zjutraj bo v počastitve obletnice priključitve Slovenskega Primorja k Jugoslaviji slovesno odprt okrožni higienski zavod. Ob tej priložnosti bo tudi odprt botanični vrt z redkim ekscitivnim cvetjem. Vrt je zaščit in pod varstvom, ker so v njem redke rastline, ki se jih ne najde zlepa v naši državi. Od tega dne dalje bo vrt odprt za obiskovalce vsako nedeljo. Jp

Iz večerajšnje druge izdaje Maršal Tito sprejel ameriške študente in kulturne delavce

Brioni, 24. avg. Danes ob 16. uri je predsednik republike Josip Broz Tito sprejel na Brionih večjo skupino ameriških študentov in študentk ter kulturnih delavcev iz raznih držav ZDA, ki so v okyru svoje or-

ganizacije »Experiment v mednarodnem življenju pred mesecem dni prišli na 6 tedenski obisk v našo državo.

Med sprejemom, ki je potekal v prisrčnem razgovoru o raznih aktualnih notranjih in zunanje-političnih vprašanjih, so ameriški gostje izrazili predsedniku republike hvaležnost za ljubeznivo gostoljubnost, ki so je bili deležni v Jugoslaviji.

Lord Reading je prisel v Jugoslavijo

Reka, 24. avg. Parlamentarni sekretar v britanskem ministru za zunanje zadeve lord Reading s soprogo je nočjo prisel v Lovran na privatni obisk v Jugoslavijo. V času petdnevne obiska na jadranskih obalah bo obiskal Split, Dubrovnik, in še nekatere druge kraje in bo sprejel pri predsedniku republike maršalu Titu.

Maršal Tito sprejel burmanske novinarje

Brioni, 24. avg. Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel danes popoldne 3 burmanske novinarje in jim odgovoril na vrsto postavljenih vprašanj.

Dnevne vesti

KOLENDAR

Sreda, 26. avgusta: Peruša, Zefel, Cetrtek, 27. avgusta: Zlatko, Josip, 28. VIII. 1946. — S sklepom Ljudske skupščine FLRJ je bila istra priključena k naši državi.

Cebelarji Grahovo 160. L. Tiskovca 60. Strmica 60. Komolci 20. Križ O. Vebit (trdelci v ršni) od 20-150 (po osebnih poročilih). Po zbiranju čebelarje iz drugih krajev, da nem dnevno z dopisnicami javljajo donos. 21. t. m. Sv. Juraj — v višini 1000 m 2000, na slednji dan dež.

Kolesarji: Mnogo denarja si privarjate ako napolnite kolesne pnevmatice pri »VULKANU«, Zaloška cesta 20.

Utrjevanje živcev omogoča le-površine hotel »Ortnek« žp. Ortnek. Od 1. septembra prvotno celodnevna predstava 420 s vstopnim nastopom 172 din. 5990-d.

Ne vskladiš krompirja za zimno če ga nisi posul z zaščitenim sredstvom proti gnitju »KROSAN«.

Jesen prihaja. Vode v čevlju ni prijetna, zato dostavite gumi škornje zlasti iz »KROSAN« »VULKANU« na Zaloški cesti 20.

PUTNIK LJUBLJANA

Za zdravljenje revmatizma in srčnih bolezni se poslužite: Dr. T. Topič, S prvim septembra 12-20 poročila: 12.00. Orkestralni koncert: 12.00. Dječji orkester: 15.00. Orkestralni koncert: 15.00. Veseli nastopi: 15.00. Kulturni pregled — Zoran Kržišnik: 100 barvnih reprodukcij svetovnih mojstrov od 12. stoletja do danes: 14.00. Čistoča za reze instrumentov: 15.00. Poročila: 18.00. V Senuhu eno kraljevo imen — (peter spored slovenskih narodnih pesni): 18.30. Znanje politični teleton: 18.40. Polje in valčke — Frnki Jančič: 19.00. Svojim orkestrom: 19.00. Radijske reklame: 19.10. Zabavna glasba vmes objave: 19.30. Radijski dnevnik: 20.00. Operetna glasba — J. Strauss Uvodna glasba k opereti Čigra baron: C. Milčiček: Odlična iz opertne Dječji orkester: Sodelujejo: Solisti ljubljanske opere, ljubljanski komorni zbor in orkester Slovenske filharmonije, dirigira Jakob Cimec: 20.30. Radijska igra Ferry Souvan s svojim kmetom (iz zabavišča hotela Sion): 21.30. Orkestralna glasba: 22.00. Poročila: 22.15. 20 minut z Zabavnim orkestrom Rada Ljubljana, dirigent Bojan Adamčič: 22.45. Igra Ferry Souvan s svojim kmetom (iz zabavišča hotela Sion): 23.00.

RADIO

6.30-6.40 poročila: 7.00-7.05 Radijski kalendar: 12.00. Orkestralni koncert: 12.00. Dječji orkester: 15.00. Orkestralni koncert: 15.00. Veseli nastopi: 15.00. Kulturni pregled — Zoran Kržišnik: 100 barvnih reprodukcij svetovnih mojstrov od 12. stoletja do danes: 14.00. Čistoča za reze instrumentov: 15.00. Poročila: 18.00. V Senuhu eno kraljevo imen — (peter spored slovenskih narodnih pesni): 18.30. Znanje politični teleton: 18.40. Polje in valčke — Frnki Jančič: 19.00. Svojim orkestrom: 19.00. Radijske reklame: 19.10. Zabavna glasba vmes objave: 19.30. Radijski dnevnik: 20.00. Operetna glasba — J. Strauss Uvodna glasba k opereti Čigra baron: C. Milčiček: Odlična iz opertne Dječji orkester: Sodelujejo: Solisti ljubljanske opere, ljubljanski komorni zbor in orkester Slovenske filharmonije, dirigira Jakob Cimec: 20.30. Radijska igra Ferry Souvan s svojim kmetom (iz zabavišča hotela Sion): 21.30. Orkestralna glasba: 22.00. Poročila: 22.15. 20 minut z Zabavnim orkestrom Rada Ljubljana, dirigent Bojan Adamčič: 22.45. Igra Ferry Souvan s svojim kmetom (iz zabavišča hotela Sion): 23.00.

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

RAZPIS

Bolnica na Jesenjakih razpisuje: mesto sekundarnega zdravniškega internega oddelka, mesto lestru, mentarke na kirurškem oddelku, mesto zdravniške pomočnice (medicinske sestre), mesto babice na ginekološko porodniškem oddelku. Nestop službe takoj, hrana in stanovanje v ustanovi. Prošnje je poslati na naslov: Bolnica na Jesenjakih, — Uprava. 5987-5

„SLAVOLOK“ ERICH MARIA REMARQUE

Stala je pred njim, obotavlja se, polna mehkega življenja, odločna in malce žalostna. »Najenostavneje pri slovesu je vedno: iti,« je rekel Ravic. »Pojdiva, spremil vas bom.«

»Da.«

Zrak je bil mil in vlažen. Kakor ožarjeno železo je viselo nebo med strehami. »Pokličem vam taksi, Kate.«

»Ne. Peš pojdem do voga. Tam bom že našla kaj. Saj je skoraj prvokrat, da sem spet na cesti.«

»Kako je?«

»Kakor vino.«

»Vam le ne bi rajši poklical taksi?«

»Ne. Peš pojdem.«

Pogledala je po mokri cesti navzdol. Nato se je zasmejala. »Nekje v nekem koticu je še zmerom trohica strahu. Spada to zraven?«

»Da. To spada zraven.«

»Adieu, Ravic.«

»Adieu, Kate.«

Postala je še sekundo, kakor da bi rada nekaj rekla. Nato je s previdnimi koraki odšla po stopnicah nizdol ter vitka, še okretna po cesti, v vijoličnobarvni večer in njegov zaton. Nazaj se ni več ozrla.

Ravic je odšel v hišo. Ko je šel mimo sobe, v kateri je ležala

Kate Hegström, je zaslišal godbo. Začudeno se je ustavil. Vedel je, da še ni prišel kak nov pacient.

Previdno je odprl vrata in zagledal sestro, ki je klečala pred gramofonom. Zdrnila se je, ko je slišala Ravica, in skočila na noge. Gramofon je igral staro ploščo: »Le dernier valse.«

Sestra si je popravila obleko. »Miss Hegström mi je podarila gramofon,« je rekla. »To je ameriški aparat, ki ga tu ni mogoče kupiti. Nikjer v Parizu. Ta je edini tu. Naglo sem ga malo pokusila. Pet plošč igra avtomatično.«

Zarela je od ponosa. »Najmanj tri tisoč frankov je vreden. In koliko plošč povrh. Šestindeset jih je. Razen tega je še radio v njem. To je res sreča.«

Sreča, je pomislil Ravic. Ze spet. Tu je bil gramofon. Ostal je in poslušal. Violina je vzletavala kakor golob nad orkestrom, tožeče in sentimentalno. Bil je eden tistih osladnih komadov, ki človeka včasih bolj primejo za srce, kakor vsi Chopinovi Nocturni. Pogledal je po sobi. Postelja je bila odgrnjena in zimnica dvignjena. Perilo je ležalo na kupu zraven vrat. Okna so bila odprta. Večer je ironično strmel v sobo. Razvejani duh po parfumu in izvanjajoči akordi salonskega valčka so bili tisto, kar je ostalo po Kate Hegström.

»Vsega hkrati ne morem vzeti s seboj,« je rekla sestra. »Pretežno je. Najprej bom vzela aparat in prišla še dvakrat po ploščo. Morda tudi trikrat. Čudovito je. Kavarno bi lahko odprla s tem.«

»Dobra ideja,« je rekel Ravic. »Samo pazite, da česa ne razbijete.«

XV.

Ravic se je zelo počasi prebujal. Obležal je še nekaj časa v čudnem somraku med sanjami in resničnostjo; še so ga oble-

tavale sanje, blede in kakor krpe — hkrati pa je vedel že, da sanja. Bil je v Schwarzwaldu v bližini nemške meje, na majhni železniški postaji. V bližini je grmel slap. Z gora je prihajal duh po smrekah. Bilo je poletje in vsa dolina je bila polna vonja po smoli in travnikih. Železniške tračnice so rdeče sijale v večernem soncu; — kakor bi bil vozil po njih vlak, ki je kapljala kri iz njega. Kaj pa počnem tukaj? je pomislil Ravic. Kaj počnem tu v Nemčiji? Saj sem vendar v Franciji. Saj sem vendar v Parizu. Zdrnil je čez mehak, izpreminjast val, ki ga je bolj zalil s spanjem. Pariz — in že se je razblinil, bil samo še v megli, zatonil. Ni bil v Parizu. Bil je v Nemčiji. Zakaj je le prišel še enkrat sem?

Krenil je preko malega perona. Sprevodnik je stal zraven časnike stojnice. Bral je »Völkischer Beobachter« in je bil človek srednjih let z debelim obrazom in zelo plavimi obrvi. »Kdaj pelje prihodnji vlak?« je vprašal Ravic.

Sprevodnik je le leno pogledal. »Kam pa hočete?«

Ravica je zdajci obil vroč val strahu. Kje pa je? Kako se imenuje kraj? Kako se imenuje postaja? Naj reče Freiburg? Prekletu, zakaj ne ve, kje je? Pogledal je po progi navzgor. Nikjer napisra kraja. Nikjer imena. Nasmehnil se je. »Na dopustu sem,« je rekel.

»Kam pa hočete?« je vprašal sprevodnik.

»Tako naokrog se vozim. Tu sem izstopil na slepo srečo. Skozi okno mi je ugajalo tod. Zdaj mi ni več všeč. Slapov ne maram. Zdaj bi rad dalje.«

»Kam pa hočete? Saj morate vendar vedeti, kam hočete.«

»Pojutrišnjem moram biti v Freiburgu. Dotlej imam časa. V zabavo mi je, voziti se tako naokrog, brez cilja.«